

Soro Akademi.

En væsentlig Forandring i Akademiets hidtilværende Organisation er, som af den nedenanførte kongelige Resolution vil erfares, i **1843 foregaaet**, derved at den nøje Forbindelse er ophævet som hidtil havde bestaaet mellem den egentlige akademiske Læreanstalt og Opdragelsesanstalten og Skolen, hvilke derefter nu mere ere at betragte som to ved Siden af hinanden bestaaende særskilte Instituter, end som en kombineret Anstalt. Medens den sidstnævnte af disse saaledes med mere Selvstændighed end hidtil stræber at opfylde det den foreskrevne Maal, der som bekjendt i tredobbelt Henseende afviger fra de øvrige lærde Skoler, idet Soro Skole er tillige Opdragelsesanstalt, aabner Afgang til Undervisning i Realvidenskabernes ved Siden af den lærde Undervisning, og derhos ogsaa ved denne følger en noget forstjellig Plan, er selve Akademiet hidtil vedblevet at virke uforandret som før; men at ogsaa dettes Organisation forestaae yderligere Forandringer, hvilke vel neppe længe ville udeblive, er, som man vil see, i selve den kongelige Resolution udtrykkelig antydnet.

Det uventede Dødsfald som i Slutningen af 1842 berøvede Soro Akademiets hidtilværende Direktør, Dr. Theol. Baage (han døde den 11te Decbr. 1842), gav Overbestyrelsen en naturlig Foranledning til at henvende sin Opmærksomhed paa den hidtilværende Organisation af dette Akademi og dermed forbundne Opdragelses- og Undervisningsanstalt, og det kunde da ikke være andet, end at den Erfaring man havde maattet gjøre, at de tvende sidste Direktører, skjønt begge Mænd af uplettet Retsindighed, af udmærket Lærdom, og levende bejærede af Iver og Nidkjærhed for den dem betroede Post, dog havde haft at kæmpe med uovervindelige Vanskeligheder og Hindringer, for at see deres Bestræbelser bære gode Frugter, maatte fremkalde den Overbevisning, at den hidtilværende Organisation af den hele Sorøste Læreanstalt bar i sig saa væsentlige Fejl, at det ikke var venteligt at den kunde opfylde sin Bestemmelse paa tilfredsstillende Maade. Direktionen maatte derfor ansee det for høist magtpaaliggende, at den Lejlighed som ved den indtraadte Balance havde frembudt sig, benyttedes til at træffe saadanne forandrede Foranstaltninger ved hvilke hine Fejl kunde hæves, og saavel selve Akademiet som Opdragelses- og Undervisningsanstalten sættes paa en saadan Fod, at derved deres respektive heldige Virksomhed bedre end hidtil kunde betrygges.

Et af de Punkter i den hidtilværende Organisation som udentvivl havde virket mest hindrende og forstyrrende paa det hele Instituts rolige Gang og Udvikling, var den umiddelbare Forbindelse der havde været etableret mellem det egentlige Akademi og den for dette forberedende Opdragelsesanstalt og Skole, tvende Anstalter som efter deres aldeles forstjellige Natur neppe heldigen kunde kombineres paa en saadan Maade som ved Soro Akademi var forsøgt. Denne Kombination bestod især deri, at Lektorerne ved Akademiet tillige havde Funktioner ved Skolen og Opdragelsesanstalten, hvilket upaatvivlelig havde virket ufordelagtigt for begge Instituter. Ifølge Reglementet for Bestyrelsen og Undervisningen ialmindelighed ved Soro Akademi af 8de Maj 1827 §§ 40 og 42, skulde der engang hver Maaned, og ellers saa ofte Direktør finder det fornødent, holdes Lærersforsamlinger, i hvilke samtlige Lektorer, saavelsom de blandt de øvrige Lærere hvilke Direktør finder det fornødent at tilfige,

ere pligtige at møde; i disse Lærerforsamlinger skulde Lærerne meddele deres Bemærkninger og Tanker om, hvad der kan henføres til Opdragelse og Undervisning ialmindelighed, ligesom ogsaa overlægge om Undervisningens Gang ialmindelighed, om Indretningen af Lærernes Dagbøger, om Karakterbøger, om Censurlister og deslige, om Lærebøger og Timefordeling m. v. Lektorerne gave Undervisning i Skolens øverste Klasse ifølge Reglementets § 22, ligesom sammes §§ 24 og 25 paalagde dem at spise efter Omgang ved Elevernes Bord, hvorhos § 23 bestemte, at Lektorerne baade i deres Undervisningstimer og udenfor samme skulde være berettigede og forpligtede til at vise Eleverne og Akademisterne tilrette, naar de afvige fra det som er dem foreskrevet.

Det var den ifølge disse Bestemmelser Lektorerne tillagte Deltagelse, saavel i Opdragelsen som Skoleundervisningen, der havde forarsaget, at den hele Indretning var bleven saa kompliceret, at den ikke havde kunnet holdes i stadig, ensformig og rolig Gang, men derimod jævnlig havde fremkaldt spændte Forholde mellem Lærerne indbyrdes, og indvirket forstyrrende ogsaa paa det Forhold der skulde finde Sted mellem disse og Eleverne. Blandt de herhen hørende, tilbøls paaflagde, Ulemper kan navnlig fremhæves: at Adjunkterne, ved at være udelukkede fra Undervisningen i øverste Klasse, tabte i deres Autoritet, idet denne Klasses Elever let forlevedes til ikke længere at betragte dem som deres Foresatte, og selv de øvrige Disciple let faldt paa den Tanke, at disse Lærere, som kun fulgte dem til næstøverste Klasse, stode paa et lavere Trin af Kundskaber, og derfor ansaae dem med mindre Agtelse, end de vilde vise for dem, dersom de vedbleve Undervisningen indtil dens Fuldendelse; at Lektorerne maatte forbinde en dobbeltartet Virksomhed, baade som akademiske Lærere og som Skolemand, der ingenlunde i lige Grad kunde tiltale dem, idetmindste ikke de Fleste, og hvoraf fulgte, at enten den akademiske Post eller Skolelærerposten blev mindre vel besørget; at medens de Adjunkter der boede paa Akademibygningen, og mellem hvem det umiddelbare Tilsyn med Eleverne saavel i deres Præparations- som Rekreationstid var fordelt, saaledes vare de egentlige Opdragere, havde Lektorerne dog Stemme med i Opdragelsens Udførelse, hvorved de, da de ikke selv umiddelbart toge Del i Opdragelsens Besørgelse, nødvendigen maatte fremtræde mere som kontrollerende eller kritiserende Adjunkternes Forhold, hvilket — uden at kunne medføre nogensomhelst Fordel — ikke kunde andet end frembringe Spænding og ubehageligt Forhold. Hvad der gjorde denne Tilstand end mere betænkelig, var den uheldige Omstændighed, at Direktør, skjønt han egentlig skulde lede og styre den hele Opdragelse og Skoleundervisning, og havde den afgjørende Stemme i Alt herhen hørende, dog paa en Maade, ligesom Lektorerne, stode udenfor samme derved, at han ikke boede med Eleverne i selve Opdragelsesanstalten, og derfor nødtes til, for en større Del end ønskeligt, at overlade Styrelsen af Opdragelsen til de hos Eleverne paa Akademibygningen boende Adjunkter, hvorved det næsten var uundgaaeligt, at enten alle disse, eller Nogle eller En af dem, fik en uforholdsmæssig Indflydelse, hvoraf Direktør let blev afhængig; hvilket da igjen ikke kunde andet end vække Misundelse og Misfornøjelse hos En eller Anden, især af Lektorerne, der saa let faldt paa at ansee sig som Adjunkterne overordnede.

Det eneste sikre Middel til at fjerne de Hindringer der efter de saaledes udviklede Forholde hidtil saa hyppigen havde mødt alle Foranstaltninger til at tilvejebringe Enhed og Fasthed i Bestyrelsen af Opdragelsen og Skoleundervisningen, syntes at være, at foretage en fuldstændig Adskillelse af den akademiske Lærestalt fra Opdragelsesanstalten og Skolen, saaledes at Lektorerne aldeles Intet havde direkte med Skolen eller Opdragelsen at gøre, og end ikke, ialtfald ikke ialmindelighed, kunde kombinere de tvende Stillinger som akademiske Lærere og som Lærere ved Skolen, men at begge Anstalter kom til at staa i samme Forhold indbyrdes, som det hvori Universitetet staaer til de lærde Skoler der dimittere til det, saa at deres gjensidige Forbindelse alene bestemmes, ordnes og opretholdes ved den fælles af Direktionen udøvede Overbestyrelse.

Ligesom Erfaringen, efter det Ovenanførte, i en lang Række af Aar tilfulde havde vist, at Kombinationen af Akademiet og Skolen ikke med heldig Virkning kan iværksættes, saaledes syntes dette ogsaa at fremgaae af en Betragtning af selve de respektive Anstalters karakteristiske Væsen, da Opdragelse og Undervisning for den opvoksende og for Universitetsstudierne sig forberedende Ungdom efter sin Natur er væsentlig forskjellig fra den akademiske Undervisning, saa at det i Reglen vistnok

aldeles ikke er at vente, at den duelige og talentfulde akademiske Lærer tillige skulde være stiftet til at deltage i de til Opdragelsen hørende Funktioner, eller i Skoleundervisningen, da til begge Slags Funktioner, og isærdeleshed til den førstnævnte, udfordres særegne Talenter, saa at det upaatvivlelig maatte ansees for rigtigst, at overlade Skoleundervisningen udelukkende til Saadanne som fortrinlig ere i Besiddelse af de dithørende Talenter, og lade de akademiske Lærere udelukkende leve for de dem som Saadanne vedkommende Funktioner, hvorved begge Dele ville blive bedst besørgede, og alle ubehagelige Konflikter undgaaede. Det syntes endog, at der vilde være Grund til end ikke at paatænke nogen Kombination af Akademiet og Opdragelses- og Undervisningsanstalten for Fremtiden derved, at begge underordnedes en fælles Direktør, medens iøvrigt en fuldstændig Adskillelse indtraadte. Thi havde det allerede hidtil vist sig som yderst vanskeligt, at finde en Mand som var i Besiddelse af de til Direktørposten fornødne højst forskjellige Kvalifikationer, turde det vistnok antages, at, naar Skolens Bestyrer skulde, langt mere end hidtil havde været Tilfældet, deltage i selve Opdragelsen og i Skoleundervisningen, altsaa i højere Grad end hidtil være egentlig Skolemand, vilde det blive saameget vanskeligere, maaske umuligt, at finde en Mand som med denne yderst vigtige og for hans Stilling indispensable Egenstøb tillige forbandt de fornødne personlige og videnskabelige Kvalifikationer til derhos at kunne træde i Spidsen for den akademiske Læreanstalt, hvortil da ogsaa syntes at maatte høre, at han selv skulde være akademisk Lærer. Men hertil kom, at det ogsaa efter en saadan Plan maaske vanskeligen kunde undgaaes, at enkelte Konflikter mellem begge Anstalter kunde finde Sted, ligesom uidentvivel det egentlige Akademi, selv i Tilfælde af det heldigste Valg til Direktørposten, dog vilde være mindre vel tjent med en saadan Bestyrelse af dets Anliggender, end med den nedenfor omtalte friere og til et Akademi's Natur mere passende Indretning.

Dersom altsaa en saadan Adskillelse maatte blive bifaldet, vilde det blive langt lettere at organisere hver af de tvende Anstalter for sig paa en til dens Djemed svarende Maade, ligesom og senere, om fornødent gjøres, at underkaste den enhver for gavnlig anseet Forandring.

Hvad først den akademiske Læreanstalt angaaer, vilde denne, under den Forudsætning at den foreløbigen skulde vedblive at virke i det samme Omfang og til det samme Formaal som hidtil, nemlig at den, omtrent som det philosophiske Fakultet ved Universitetet, har ved Forelæsninger at vejlede de unge Studenter under det Studium der gjør Overgangen fra Skoleundervisningen til deres Embedsstudier, let kunne ordnes til et selvstændigt Institut, alene ved at man fritog samtlige Lektorer fra at give Undervisning i Skolen og deltage i Opdragelsen, hvorved da ogsaa deres Forpligtelse til efter Omgang at spise ved Elevernes Bord m. v. maatte bortfalde. Samtlige Lektorer maatte danne et akademisk Raad, og Akademiets af samme nærmest bestyrede Anliggender forhandles i Samlinger i hvilke en af Lektorerne efter aarlig Omgang kunde lede Forretningerne, omtrent paa samme Maade som dette skeer ved Dekani i de forskjellige Fakulteter ved Kjøbenhavns Universitet. Saafermt dette blev ordnet aldeles efter de ved Universitetet gjeldende Regler, kunde der i Sorø ikke være Mere at befrygte af Meningsforskjellighed mellem det akademiske Raads Medlemmer, end ved Universitetet.

En Indvending kunde vel frembyde sig herimod i den Betragtning, at Lektorerne, der allerede hidtil havde haft altfor liden Embedsbestjæftigelse i Forhold til deres Lønninger, vilde faae end mindre Arbejde, naar de fritoges for at læse paa Skolen. Men, endog aaseet fra den Udvidelse af Lektorernes Virksomhed som yderligere Forandringer ved Læreanstalten kunde medføre, vilde den ommeldte Ulempe i Virkeligheden kunne bortfjernes, eller dog for en stor Del formindskes, naar man, hvad der syntes at kunne skee uden mindste Skade for Videnskaben eller Læreanstaltens Tary, forenede beslægtede Lærefag hos de samme Lærere mere end nu er Tilfældet; og dette lod sig endog tildels iværksætte strax. Ialtfald burde det upaatvivleligen ansees for langt rigtigere at vælge denne Udvej, end, for at undgaae den omtalte Ulempe, at lade en Kombination af Funktioner vedblive som, efter det ovenfor Bemærkede, ikke kunde bestaae uden at gjøre Stiftelsens Fremgang væsentlig Afbræk.

Under Forudsætning af, at de her nævnte Kombinationer bleve iværksatte, vilde samtlige Fag da i Tiden kunne bestrides med 8 Lektorer, nemlig:

1 i latinsk og græsk Philologi;

2 i dansk Sprog og Literatur samt i de fremmede nyere Sprog;

- 1 i Philosophi og Moral;
- 1 i Historie, Geografi og Statistik;
- 1 i Mathematik og Astronomi;
- 1 i Physik og Kemi;
- 1 i Botanik, Mineralogi og Zoologi.

Med Hensyn dernæst til Opdragelsesanstalten og Skolen, da kunde det neppe være Tvivl underkastet, at jo en saadan Anstalt burde vedblive, idet en Opdragelsesanstalt, som er vel organiseret, kan stifte saameget Gavn og afhjælpe saa væsentlige Savn, at der ikke let paa nogen værdigere og til Giverens Hensigt mere svarende Maade kan gøres Anvendelse af den Del af Akademiets Formue der kan betragtes som staaende af Private. En saadan Anstalt maatte især være beregnet paa de Børn der savne ønskelig Lejlighed til at nyde Opdragelse i deres egne Familiers Skjød; saasom, naar Embedsmænd i Kolonierne nødes til at sende deres Sønner til Danmark, og muligen ikke have Paarørende her til hvilke de kunne og ville betroe dem, naar Børn have mistet deres Forældre, eller deres Forældre muligen ere i Embedsstillinger og Forholde som gøre det uanselig for dem tilbørligen at sørge for deres Opdragelse hjemme; de Børn hvis Karakter, for at bøjes og dannes, i højere Grad trænge til det strengere Opsyn som en offentlig Opdragelsesanstalt alene kan stikke m. v. Ogsaa har i ældre Tider, igjennem flere Perioder, saadan Opdragelsesanstalt været organiseret og vedligeholdt der paa Stedet; og endelig have nu engang de med overordentlige Bekostninger anskaffede Bygninger og Apparater i Sorø, hvilke ikke kunne henstaae ubenyttede.

I den Forudsætning altsaa, at en Opdragelsesanstalt og Skole i Sorø skal vedligeholdes, maatte formentligen begge organiseres som et samlet Institut, og en Mand have Bestyrelsen ene, uden at være bunden ved Andres enten raadgivende eller samtykkende Deltagelse, hvilket netop syntes at have været Hovedfejlen ved den hidtil bestaaende Organisation af det Sorøste kombinerede Institut.

Som en nødvendig Betingelse, uden hvilken Bestyreren aldrig vilde kunne fyldestgøre sit Hverv, maatte det ansees, at han boer blandt Eleverne, og samler dem om sig eller optager dem, saavidt gjørligt, i sit Familieliv. Denne Foranstaltning lod sig uden stor Vanskelighed, med nogle Omkostninger, hvorpaa her vistnok ikke burde sees, iværksætte, alene ved at forlægge de Auditorier hvori Forelæsningerne for Akademisterne hidtil vare holdte, og ved at flytte alle Samlingerne over til Direktorboligen fra Akademibygningen, i hvilken der da vilde vindes god Plads til en Rektorbolig. Rektoren maatte da selv læse, men kun lidet, paa Skolen, og kunde blandt Adjunkterne vælge En eller Flere, som dertil maatte findes fortrinligen skikkede, til at assistere sig ved Tilsynet med Eleverne i deres Præparations- og Rekreationstid; men Rektoren burde dog ene have den aldeles afgjørende Stemme, og Ansvar for Alt. Det Nærmere i Detallien vilde først kunne foreskrives, naar Indretningen var sat i Gang.

Derfor som det muligen skulde vise sig, at det nu bestemte Antal af 64 Elever var for stort, da burde Man ikke tage i Betænkning at nedsætte det til et mindre Antal, saasom 50; thi det kommer ikke an paa, at mange, men paa at de som ere optagne behandles og opdrages vel, ligesom det langt mindre kommer an paa, at skaffe Alle og Enhver Udgang til Institutet, end paa at de som efter det Ovenanførte virkelig have Trang til et saadant Institut, kunne faae saadan Trang afhjulpen paa en sikker Maade. Det fortjente maaske endog Overvejelse, om Man ikke, hellere end at beholde den nu fastsatte uforholdsmæssig lave Betaling af 128 Rbd. aarlig, burde forhøje denne til en passende Størrelse.

Foraa vidt det endeligen skulde blive nødvendigt, at Bibliotheket, og maaske nogle af Samlingerne, samt Ridekolen m. v. maatte benyttes baade for Skolen og for den akademiske Lærestalt, da vilde det aldeles ikke kunne medføre nogen Vanskelighed, at fastsætte saadanne Regler i saa Henseende hvorved Kollisioner kunne forebygges; men herom kunde senere forbeholdes nærmere Bestemmelse, naar den ny Indretning, saafremt dens Indførelse maatte blive besluttet, var bleven organiseret.

Efterat Direktionen i Overensstemmelse med alt Foranførte havde nedlagt alderunderdanigst Foresøg, behagede det Hans Majestæt Kongen under 3die Marts 1843 at resolve saaledes:

Efterat have ladet Os denne Forestilling allerunderdanigst foredrage, ville Vi allernaadigst have bestemt Følgende:

1. Sorø Akademi's Opdragelsesanstalt og Skole skal som et særegent Institut være adskilt fra den akademiske Lærestalt.
2. Som Følge heraf ophøre samtlige nu ansatte Lektorer at give Undervisning i Skolen samt at tage Del i Bestyrelsen af Opdragelsen og Undervisningen.
3. Saalænge indtil Vi allernaadigst have udnævnt en Direktør — om hvis Ansættelse, samt om det Forhold hvori Skole- og Opdragelsesanstalt skulle staae til ham, Vi ville have Vor Direktion paalagt at indkomme med nærmere allerunderdanigst Forslag —, vedbliver Bestyrelsen af de den akademiske Lærestalt vedkommende Anliggender, paa samme Maade som hidtil, at varetages af Lektor Ingemann, der overtager de Funktioner som i saa Henseende have paaligget Direktør.
4. Vor Direktion har ved forekommende Lejlighed at være opmærksom paa, hvorvidt Lærefagene kunne fordeles saaledes imellem Lektorerne, at disses Antal, uden Skade for den akademiske Undervisning, kunde indskrænkes.
5. Opdragelsesanstalten og Skolen blive indtil videre at forestaae af en konstitueret Rektor, der i Forening med Adjunkterne besørger Undervisningen i Skolen, ligesom han og med Assistance af en eller flere af de dertil bedst stiftede Adjunkter overtager Bestyrelsen af Opdragelsen.
6. Direktionen bemyndiges til, forsaavidt det findes nødvendigt, foreløbigt at konstituere en eller flere Adjunkter til at overtage den af Lektorerne hidtil besørgede Undervisning i Skolen.
7. Ligeledes bemyndiges Direktionen til at drage Omsorg for, at den konstituerede Rektor anvises de fornødne Afstræffelses- og Opholdsværelser i Akademi-bygningen; hvorimod den af Direktionen forøvrigt i Forslag bragte Bygningsforandring bortfalder.
8. Yderligere ville Vi have Direktionen allernaadigst paalagt, at overveje og at indkomme med nærmere allerunderdanigst Forestilling angaaende, hvilke Forandringer der i Sorø Akademi's Organisation kunde anses ønskelige.

Strax efter, ved kongelig Resolution af 7de Marts, blev Lektor i græsk Sprog og Philologi ved Akademiet Dr. E. F. C. Bojesen allernaadigst konstitueret til indtil videre som Rektor at forestaae Opdragelsesanstalten og Skolen.

Som Følge af den nu indtraadte Adskillelse mellem den akademiske Lærestalt og Opdragelsesanstalten og Skolen, maatte der snarest muligt tages Bestemmelse angaaende forskellige Punkter vedkommende begges gjensidige Forhold til hinanden, saasom om de Regler hvorefter Bibliothekets og øvrige videnskabelige Apparaters Vedligeholdelse og fælles Afbenyttelse saavel for Akademiet som for Skolen kunde ordnes, om Forholdet mellem Direktør og Rektor indbyrdes i Henseende til adskillige af Akademiets Embedsmænd og Betjente, der hidtil udelukkende havde forteret under Direktør, men nu vilde komme til at henhøre under begge disse Embedsmænd, om Fordelingen af de Forretninger som tidligere alene havde paahvilet Direktør, men nu ligeledes vilde være at varetage af begge bemeldte Embedsmænd hver for sit Vedkommende, om Fordelingen af Arkivet mellem Akademiet og Skolen, m. v. Efterat Direktionen fra den fungerende Direktør og den konstituerede Rektor i Forening havde modtaget Betænkning herover, fastsatte Den ved en Skrivelse af 1ste April i forebemaeldte Henseender Følgende: 1. Bibliotheket og de videnskabelige Apparater ville, i Overensstemmelse med Reglementet for den akademiske Lærestalt iførdeleshed (8de Maj 1827) § 53, vedblive at henhøre under den akademiske Lærestalt, og som Følge deraf at staae under den fungerende Direktør. Dog, ligesom samtlige Lærere, ifølge det nævnte Reglement § 53, ere berettigede til at indgive Bogforslag til Direktør, anses det rigtigst, at der udenfor de almindelige Lærerforsamlinger ved den akademiske Lærestalt aarlig afholdes et særegent ekstraordinært Lærermøde til Overvejelse og Bestemmelse af Bogforslaget, hvori Rektor, navnlig med Hensyn til Anstæffelsen af pædagogiske Skrifter, gives Sæde og Stemme. 2. a. Kunstlærerne anses som henhørende til den akademiske Lærestalt, med Forpligtelse at give Undervisning i Skolen, og have derfor i akademiske Anliggender at henvende sig til Direktør, i Skoleanliggender til Rektor. I Sager angaaende deres Stilling i det Hele, har Direktør at gjøre Forestilling til Direktionen, ledsaget af Betænkning fra Rektor for Skolens Vedkommende; b. Spiseværten hen-

hører væsentlig til Opdragelsesanstalten og Skolen, og staaer derfor under Rektors Tilsyn, med Undtagelse af Anordningen af og Tilsynet med Akademisternes Bespisning og de tvende reglementerede Fester paa Kongens Fødselsdag og ved Akademisternes Afgang, som vil paaligge Direktor; c. Sygevarterstjenesten staaer ligeledes væsentlig under Rektor, og kun hvad Akademisternes Sygepleje angaaer under Direktor; d. Oldfruen ligeledes under Rektor, og kun for Akademisternes Vedkommende under Direktor. Indstillinger til Direktionen angaaende de under Lit. b., c. og d. nævnte Betjente ville i Sager som angaae deres Forhold og Stilling i det Hele blive at gøre af Rektor, med vedføjet Betænkning fra Direktor for Akademiets Vedkommende. e. Gartneren ved Akademiets Plantagehave og Pedellen henhøre under den akademiske Anstalt, og staae som Følge deraf under Direktor, den første dog i Henseende til den botaniske Del af Havens Kultur under nærmest Tilsyn af den botaniske Docent ved Akademiet. f. De fire Opvartere ved Opdragelsesanstalten staae under Rektor, men Opvarteren i Akademistboligen under Direktor, ligesom det forhen Direktor paahvilende Tilsyn med Spiseværtens Tjenestefolk nu tilfalder Rektor. 3. Af det nuværende Direktoratsskifte blive de Dokumenter som alene vedkomme den akademiske Lærestalt, hos Direktor, de Dokumenter som udelukkende angaae Opdragelsesanstalten og Skolen, at aflevere til Rektor, de som ere fælles for begge forblive hos Direktor, men affrives, forsaavidt Skolen vedkommer, til dennes Arkiv. 4. Den ved allerhøjeste Resolution af 24de Septbr. 1822 til Direktoratets Kontorhold henlagte Sum af 300 rb. stilles for det Første til Direktors og Rektors fælles Disposition hver for sit Vedkommende, indtil det efter nogen Tids Erfaring nærmere kan bestemmes, hvorledes den i passende Forhold kan deles imellem begge. 5. Endvidere blive Lokalerne i Akademibygningen saaledes at fordele mellem den akademiske Anstalt og Opdragelsesanstalten og Skolen, at hele den mellemste Etage forbliver til Afbenyttelse for hin, og den nederste og øverste Etage for denne, hvorefter da Inventariet paa forstnævnte Sted kommer til at staae under Direktors, paa de sidstnævnte under Rektors Tilsyn. 6. Endelig skal Ride- og Fægteskolen, som henhørende under den akademiske Lærestalt, staae under Direktor, hvorimod hele den øvrige Gymnastik, dens Lokaler og Apparater, samt Badeanstalten, gaae over til Rektor, nærmest under Gymnastiklærernes Tilsyn.

Ved en anden Skrivelse af samme Datum er den hidtilværende Bestemmelse om Programmers Udgivelse, hvorefter et Program aarlig er udgivet fra den akademiske Lærestalt som Indbydelsesskrift til Examen Artium, indtil videre forandret derhen, at herefter 2 Programmer aarlig udgives, et fra den akademiske Lærestalt i Anledning af Kongens Fødselsdag, hvilket forfattes skiftevis af Direktor og Lektorerne, og et fra Skolen, som Indbydelse til dens aarlige Hovedexamen, hvilket maa indeholde en enten af Rektor eller en af Skolens andre Lærere forfattet videnskabelig Udarbejdelse, i Forbindelse med Skoleefterretninger, som meddeles af Rektor.

En Skrivelse af 15de April bestemmer med Hensyn til de 4 ved Akademiet værende Baade, som hidtil havde staaet under Direktors Opsyn, at herefter den saakaldte Akademisternes Baad og den mindre af de store Baade skal staae under Direktor, den saakaldte Svømmebaad og den større af de store Baade under Rektor, alt under Gymnastiklærerens specielle Tilsyn med samtlige Baades Konserveration og Reparation.

Endelig er i økonomisk Henseende givet en Bestemmelse sigtende til at holde de tvende nu adskilte Instituters Udgifter strengt sondrede baade fra hverandre indbyrdes og fra de øvrige, Akademiet som Stiftelse ialmindelighed vedkommende, Udgifter, idet Direktionen ved en tredje Skrivelse af 1ste April har ved det allernaadigst approberede Budget gjort en hertil sigtende Fordeling i sammes enkelte Udgiftsposter, som ere klassificerede efter de tre Hoveddele: A. den akademiske Lærestalt, B. Opdragelsesanstalten og Skolen, C. Akademiet ialmindelighed, og enhver af disse udført med de Summer som efter en approximativ Kalkule antages at tilfalde hver især, ligesom det om de Poster der udelukkende henhøre til en af Afdelingerne er antydet, til hvilken Afdeling de henhøre. Som Følge heraf staae de Udgiftsposter hvorpaa Direktor hidtil alene havde udstedt Anvisninger, herefter baade under Direktors og Rektors Ressort, saaledes at Enhver af dem anviser paa de Udgiftssummer der efter den gjorte Inddeling ere henførte til den ham vedkommende Afdeling. Paa de Udgiftsbeløb som det endnu ikke har været muligt med en bestemt

Sum at fordele imellem Direktors og Rektors Resfort, nemlig til Kontorhold, til Programmer og til reglementerede Fester og Højtideligheder, skulle den fungerende Direktor og den konstituerede Rektor i Fællesskab, dog hver for sit Bedkommende, anvise de Udgifter som i Virkeligheden paaløbe for de enhver af dem underlagte Afdelinger, hvorhos dog, for at forebygge at Budgetsbeløbet i bemeldte Poster overskrides, medens Direktor og Rektor hver for sig og uafhængige af hinanden derpaa udstede Anvisninger, er foreskrevet, at Kasseinspektoren, naar saameget maatte være anvist paa disse Konti, at de kunde befrygtes at ville blive utilstrækkelige, har at give enhver af bemeldte Embedsmænd Underretning, for at da enten de tilbagestaaende Udgifter kunne indskrænkes, eller fornøden Indstilling i Tide blive gjort om extraordinært Tilskud til vedkommende Konto.

For at vinde saa meget mere Tid for de levende Sprog, der, som bekendt, ifølge Undervisningsplanen i Soro dyrkes, ligesom ved den akademiske Læreanstalt saa og i Akademiets Skole, i større Omfang end i de andre Skoler, var ifølge Akademiets Statuter af 28de Jan. 1827 §§ 22 og 32 det hebraiske Sprog hverken optaget i Skoleundervisningen eller som Gjenstand for de akademiske Foredrag, og de Studerende fra Soro vare saaledes henvisne til, forsaavidt de senere vilde underkaste dem enten den theologiske eller den philologiske Embedsexamen, ved Universitetet at aflægge den for dem som ikke ved de to første akademiske Examinere prøvede i Hebraisk, i saadanne Tilfælde foreskrevne særskilte Prøve i dette Sprog. Da det imidlertid for de Studerende som have til Hensigt at underkaste sig en Embedsexamen hvortil Kundskab i det Hebraiske er nødvendig, unægtelig var til større Velsvømmelighed at kunne lære Sproget i deres Kursus ved Akademiet, og da der til en saadan Foranstaltning just frembød sig Lejlighed, idet den daværende Rektor i latinist Philologi baade var istand til og villig til at paatage sig den elementære Undervisning i og Foredrag over bemeldte Sprog, blev det ved kongelig Resolution af 22de Marts 1833 allernaadigst bestemt, at Akademisterne skulde have Adgang til, hvis de ønske det, i de to første akademiske Semestre at erholde Undervisning i Elementerne af det hebraiske Sprog af en dertil beklækket Lærer, og derfor aflægge offentlig Prøve ved den Examen Artium som holdes Aaret efter deres Dimission, og ligeledes til at høre et Kursus over Hebraisk i det tredje Semester, og derfor aflægge Prøve ved den sidste Afdeling af den philosophiske Examen. *)

Efterat imidlertid Rektor Mag. Henrichsen, til hvem denne Undervisning og disse Forelæsninger havde været overdragne mod særskilt Honorar, i 1843 havde forladt Akademiets Tjeneste, indtraf den Omstændighed, at det ikke længere blev muligt for Akademiet at faae samme besørgede, idet Ingen af de nuværende akademiske Lærere kunde paatage sig denne Funktion i dens hele Omfang. Ligesom det nu ikke kunde andet end findes passende, at Akademiet, naar der blandt dets Lærerspersonale findes Noget som kan og vil overtage den hebraiske Undervisning og de akademiske Forelæsninger over dette Sprog, med Dpoffrelse af den dermed forbundne Extraudgift, aabner de Akademister som maatte ville deraf benytte sig, Lejlighed til i oftnævnte Sprog ved Akademiet at erhverve de til at paabegynde Embedsstudiet ved Universitetet fornødne Forkundskaber, saaledes syntes det, under de nu indtraadte Omstændigheder, at der hverken var tilstrækkelig Anledning til at ansætte en egen Docent i det hebraiske Sprog, alene for at lade den ved den kongelige Resolution af 22de Marts 1833 trufne Foranstaltning, der er udenfor Akademiets i Statutterne grundede Bestemmelse, vedblive, eller at det kunde være tilraadeligt at lade en af Lektorerne paatage sig at meddele alene den elementære Undervisning, der egentlig tilhører Skolen, hvilket heller ikke vilde harmonere med den allerhøjeste Resolution af 3die Marts d. A., der bestemmer, at ingen af Lektorerne længere som forhen skal give Undervisning i Skolens øverste Klasse.

Paa Direktionens i Overensstemmelse hermed nedlagte allerunderdanigste Forskilling blev det derefter under 6te Okt. allernaadigst tilladt,

at den i Henhold til allerhøjeste Resolution af 22de Marts 1833 ved den akademiske Læreanstalt i Soro givne elementære Undervisning i og dermed i

*) Se herom Afd. Idd. I. S. 190 f.

Forbindelse satte Forelæsninger over det hebraiske Sprog indtil videre maae bortfalde.

— Igjennem den fungerende Direktor indkom et Andragende fra Inspektør paa Akademistboligen, Lektor Dr. Wegener, hvori han paa samtlige der boende Akademisters Begne anholdt om, at der maatte anskaffes til Akademistboligen et godt Fortepiano, til Brug saavel til Fortsættelse af Akademisternes musikalske Øvelser, som til en nyttig og behagelig Opmuntring for dem i deres Fritimer. Han bemærkede, at de Akademister som i Skolen have lært Musik og haft Udgang til det derværende Instrument, naturligvis føle Savnet af dette naar de forlade Opdragelsesanstalten; de ønske at vedligeholde og udvide den erhvervede Færdighed; men Instrumentet i Hovedbygningen er nærmest bestemt til Elevernes skolemæssige Brug, og Kollisioner vilde neppe kunne undgaaes dersom Akademister og Elever bleve lige berettigede til at øve sig paa samme Instrument og paa samme Bærelse, Kollisioner som efter Adskillelsen mellem Skole og Akademi syntes allermest at maatte forebygges. Men Akademisterne ønskede sig desuden en anden Nytte af det attraaede Instrument, som ikke kunde opnaaes naar de ikke havde det i deres egen Bolig, idet de haabede at det skulde give dem forøget Anledning til at søge Udspreddelse og Forstrifning i deres eget Hjem og at samles med hverandre til Nydelser af en ædlere Art. Lektoren bemærkede, at disse Forsætter især syntes værd at bestyrke, og skjønt han aldeles ikke havde nogen Grund til at klage over, at de unge Mennesker hengave sig til skadelige Udspreddelser udenfor Huset, maatte han dog højlig ønske ethvert passende Middel til at forebygge, hvad der i en lille By saa let kunde hændrage dem til mindre passende Fornøjelser.

Imidlertid vare tvende Vanskeligheder herved at tage i Betragtning, idet man kunde spørge, hvo der skulde indestaae Akademiet for, at Instrumentet under den idelige Afveksling af Akademister ikke blev behandlet med Skjodesløshed og fordærvet, og dernæst, hvor samme skulde placeres, da der i Akademistgaarden ikke gives noget fælles Forsamlingsbærelse. Disse Vanskeligheder kunde dog formentligen overvindes. Hvad Ansvarligheden for Akademiets Ejendom angaaer, kunde det, om end ikke Direktor vilde paatage sig denne som for andet Inventarium ialmindelighed, ialtsald paalægges Inspektør at føre Tilsyn dermed ligesom med Akademistboligens øvrige Inventarium, hvilket Tilsyn ikke vilde falde ham vanskeligt. I Henseende til det andet Spørgsmaal, hos hvem af Akademisterne Instrumentet skulde henstilles, bemærkede Lektor Wegener, at dette Spørgsmaal for Fremtiden først vilde blive at afgjøre i hvert Aars Februar Maaned, paa en Tid da der kun gives et Hold af Akademister, som allerede i et halvt Aar har været givet Lejlighed til, at saavel deres Lærere som de selv indbyrdes kunne have en Mening om den Enkeltes Ordentlighed eller Uordentlighed og andre Egenskaber, i hvilken offentlige Mening der vilde ligge en god Anvisning til Spørgsmaalets Afgjørelse for den som paatog sig Tilsynet med Instrumentet. Han foreslog derfor, forsaavidt Tilsynet maatte blive Inspektør overdraget, at følgende Regel i denne Henseende maatte fastsættes: at i hvert Aars Februar Maaned, naar de ældre Akademister afgaae fra Akademiet, bestemmer Inspektør, hvilken blandt de musikkundige Akademister, som selv ønsker det og derved paatager sig den Forpligtelse at tilstede de Andre Udgang dertil, der skal have Instrumentet paa sit Bærelse, og den Akademist som saaledes har faaet det, skal have Ret til at beholde det hos sig saalange han er ved Akademiet og iøvrigt behandler det vel, uanset at der i samme Tidsløb ved Examen Artium maatte blive optaget nogen yngre Akademist der kunde være i Besiddelse af større musikalsk Færdighed.

Dette Andragende blev indstændigen anbefalet af den fungerende Direktor, som forment, at de oven omtalte Betæneligheder lettest kunde overvindes, naar det specielle Tilsyn med Instrumentets omhyggelige Behandling overdroges til Inspektør, og det overlodes til ham, paa den nysaanførte Maade at bestemme, paa hvilken Akademists Bærelse Instrumentet i Løbet af hvert Aar skal henstilles.

Ogsaa Direktionen maatte ansee det for særdeles gavnligt og hensigtsmæssigt, at det foreslaaede Instrument anskaffedes, ligesom Den holdt sig forvisset om, at naar der i Henseende til Tilsynet med Instrumentet og Stedet hvor det bliver at anbringe forholdtes paa den foreslaaede Maade, vilde al Risiko med Hensyn til dets Opbevaring, og al Frygt for at det ikke skulde komme til den forønskede Nytte, paa den simpleste Maade kunne fjernes. Direktionen nedlagde derfor desangaaende aller-

underdanigst Forestilling, og det blev derefter under 6te Oktb. allernaadigst tilladt, at der for Sorø Akademi's Regning maatte anstaffes, til Inventarium ved Akademistboligen, til Dvæls og Opmuntring for de der boende Akademister, et godt Fortepiano for en Sum af 340 rb., at udrede af den paa Budgettet under 19de Post reserverede Sum af 3000 rb. til extraordinære Udgifter. Med Hensyn til Opsynet med Instrumentet og Afgjørelse af, hvor det skal anbringes, bestemte Direktionen derhos, at de ovenanførte Regler blive at tage til Følge.

— Ved allerhøjeste Resolution af 28de Apr. blev det tilladt, at der til extraordinært Indkøb for Akademiets Bibliothek paa Auktionen over afdøde Dr. Krarups Bogsamling maatte anvendes en Sum af 200 rb. af Budgetsummen til extraordinære Udgifter.

Bibliotheket udgjorde ved Udgangen af 1843 omtrent 15760 Bind.

Med Hensyn til Opdragelses-Anstalten og Skolen er som Følge af den ved den kongelige Resolution af 3die Marts 1827 skete Hovedforandring, hvorved denne Del af Akademiet er fremtraadt som et mere selvstændigt Institut med en egen Forstander, det ældre af Direktionen under 8de Maj 1827 approberede **Reglement for Sorø Akademi's Skole isærdeleshed bleven afløst af et nyt**, hvori da ogsaa ere optagne de Bestemmelser af Reglementet af samme Dato angaaende Bestyrelsen og Undervisningen ved Akademiet ialmindelighed som ifølge de ny Forholde maatte undergaae en Forandring, saavel som de flere Tid efter anden foretagne Modifikationer i de ældre Bestemmelser, og hvad der ellers efter den vundne Erfaring kunde ansees hensigtsmæssigt. Efter desangaaende at have modtaget Betænkning fra den konstituerede Rektor, og tillige et Forslag fra ham til en Revision af de ligeledes under nysnævnte Datum udfærdigede Regler til Jagttagelse af Eleverne og de Skolesøgende i Akademiets Opdragelsesanstalt og Skole, hvori ogsaa vare optagne nogle af Direktionen senere under 1ste September 1838 approberede Regler til Jagttagelse af de Skolesøgende i Sorø Akademi's Skole, har Direktionen under 15de Juli udfærdiget følgende Reglement for Opdragelsesanstalten og Skolen og Regler til Jagttagelse af Eleverne og de Skolesøgende.

Reglement for Sorø Akademi's Opdragelsesanstalt og Skole.

(Udfærdiget af Direktionen under 15de Juli 1843.)

I. Om Undervisnings- og Opdragelsesanstaltens Bestemmelse, Lærernes Forhold til samme, Undervisningen og Undervisningstiden. § 1. Sorø Akademi's Skole skal efter de under 28de Januar 1827 allernaadigst givne Statuter være Undervisnings- og Opdragelsesinstitut for et vist Antal Elever, som der ved fundamentale Skolestudier dannes til at vorde oplyste og duedige Mænd for Staten. Stiftelsens Djemed er saaledes ikke alene Undervisning, men tillige Opdragelse, og til begge Dele bør tages lige opmærksomt Hensyn. Til Skolens og Opdragelsesanstaltens Rektor og samtlige Lærere næres den Tillid, at de ved deres Exempel som ved deres Lærdomme ville søge og vide at tilbende sig de Unges Høiagtelse og Tillid, og at de, enige med hverandre, ville omgaaes Eleverne med den blide Alvorlighed der i Ungdommens Opdragelse virker mere end idelig Mildhed eller idelig Stræng-
hed. Navnligen er det samtlige Læreres Pligt at virke til, at en sædelig og fristelig Aand bliver herskende i Skolen og Opdragelsesanstalten, og at det bliver indlysende for de Unge, at Lærere og Disciple skulle virke til et og samme Maal, og at det, selv hvor der nægtes de Sidstnævnte hvad der kan være dem behageligt, ikke er at ansee som vilkaarlig Straf, men som en naturlig Følge af deres eget Forhold. Ligesom Anvendelsen af disse almindelige Grundsatninger i det enkelte Tilfælde vil beroe paa Lærers Skønsomhed og Konduite, forventes det altid nøje iagttaget, at der er aftalt Enhed i Lærernes Forhold og Fremgangsmaade, saa at deres Bestræbelser ikke modarbejde hverandre indbyrdes istædetfor i Forening at virke til det fælles Maal. § 2. Sorø Akademi's Skole optager saavel saadanne Elever der skulle forberedes til de egentlige akademiske Studier, som saadanne der, uden at ville betræde den akademiske Bane, attraae den for en højere borgerlig Virksomhed nødvendige Dannels. Den bestaaer af 6 Klasser, af hvilke den 6te eller øverste er toaarig, de øvrige etaarige. I disse Klasser skulle de nuværende og tilkommende Elever og Skolesøgende være fordelte, og efter deres Opførsel og gjorte Fremgang saavel maanedlig omflyttes som siden fra Klasse til Klasse opflyttes. Skoleaaret begynder den 1ste September. § 3. De Gjenstande hvori der gives Undervisning ere følgende: 1) Sprog: Dansk, Latin, Græsk, Tysk, Fransk og Engelsk; 2) Videnskaber: Religion, Historie, Geographi, Mathematik, Naturhistorie og Naturlære; 3) Tekniske Færdigheder: praktisk Regning, Skrivning, Tegning, Sang og Instrumentalmusik og Gymnastik, derunder indbefattet Svømming, Hugning og Dands.

§ 4. Foruden den mundtlige Undervisning anstilles ogsaa skriftlige Øvelser, paa samme Maade som for de lærde Skoler almindelighed er bestemt, saavel i Sprog som i Videnskaber, dog med den Forandring som følger af den mere udvidede Læreplan der i Sorø for Undervisningen i de levende Sprog lægges til Grund, hvilken Plan medfører, at Disciplene øves i at skrive fransk og tysk Stil. § 5. Efter Overlæg med Lærerne afgjøres af Rektor, hvilken Undervisning der i enhver Skoletime skal gives i Sprog og Videnskaber og af hvem, ligeledes hvilke Timer der skulle anvendes til Musik, Tegning og Gymnastik. Over denne Fordeling affattes ved hvert Skoleaars Begyndelse en Tabel, som revideres hvert halve Aar, for at en ny kan affattes hvis nogen Forandring i den gamle eragtes fornøden eller tjenlig. Den gjeldende Lektionstabel skal stedse være opslaaet i Skolelokalet. Dersom Omstændigheder indtræffe der give Anledning til en eller anden Forandring, er Rektor bemyndiget til provisorisk at bestemme en saadan. Naar nogen ny Timetabel affattes, indsendes den til Direktionen for af Samme at approberes. § 6. Alle Lære- og Læsebøger der bruges i Skolen skulle være dertil autoriserede af Direktionen. De skulle alle være trykte. Diktater bør som tidsspildende ikke finde Sted, uden det maatte være til en eller anden kort Forklaring eller Oplysning ved det Trykte som lægges til Grund. § 7. Ferier gives i Sorø Akademis Skole: a. hele August Maaned; b. ved Julefesten fra 24de December til 6te Januar inklusive; c. ved Paaskefesten fra Onsdagen i Paaskeugen til 3die Paaske dag inkl.; d. ved Pinsefesten fra Dagen før Festen til 3die Pinsedag inkl. Forsaavidt nogen eller nogle af Eleverne i Ferierne forblive tilbage ved Akademiet, maa der være sørget for, at disse ikke blive uden Opsigt af Lærere.

II. Rektor. § 8. Rektor udfører almindelighed Alt hvad til øverste Tilsyn med Skole- og Opdragelsesanstalten i dennes forskjellige Dele og til dens øverste Bestyrelse paa Stedet udfordres, Alt under Overbestyrelse af Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler. § 9. Forsaavidt Rektor, der vaager over den daglige Orden i enhver Henseende, i Tvivls- tilfælde ikke er bemyndiget til selv at tage afgjørende Bestemmelse, brevverler han umiddelbart med Direktionen. Han korresponderer ogsaa med Elevernes Forældre og Børger, samt med alle Andre som ellers i Henseende til Opdragelsen og Undervisningen maatte have Noget med Skolen og Opdragelsesanstalten at forhandle. Hos ham er derfor Skolens og Opdragelsesanstaltens Aktiv og samtlige dertil hørende Protokoller og Dokumenter, hvorhos han antager, instruerer, lønner og afskediger den ham i hans Embedsstilling fornødne Haandskrivere, og bestrider alle med Kontorhold forbundne Udgifter til Protokoller, Kontorinventarium m. v., med en aarlig Godtgjørelse fra Akademiets Kasse. § 10. Ligesom Rektor, der har at vaage over at den for hvert Aar udkastede Undervisningsplan og affattede Lektionstabel i deres enkelte Dele overholdes, selv bør tage Del i Undervisningen i Skolen og derhos, for at sættes istand til at have den tilbørlige Overfugt over den hele Undervisning, jævnlig overvære Skoleundervisningen i de forskjellige Sprog og Videnskaber, saaledes maa han ogsaa saaridt muligt selv personligen medvirke ved Opdragelsen, og paasee, at de inspektionshavende Adjunkter med Hensyn til samme varetage deres Pligter. § 11. Rektor, som fører Tilsyn med Alt den indre Orden vedkommende, antager, instruerer og afskediger de fornødne Opvartere ved Skolen og Opdragelsesanstalten, og har Indseende med, at Økonomus afskediger dem af sine Folk til hvis Bortfjærelse der maatte være tilstrækkelig Anledning. § 12. Han fører alt Opsyn som vedkommer Skolens og Opdragelsesanstaltens Økonomi, og paaseer, at Økonomus, Oldruen og Sygevarteristen i denne Henseende opfylde deres indgaaede Forpligtelser. Det er hans Pligt jævnlig at tage Plads ved Elevernes Spisebord. § 13. Endvidere paaseer han ogsaa, at det til Skolen og Opdragelsesanstalten i dens forskjellige Afdelinger anskaffede Inventarium og reglementerede Fornødenheder have af god Kvalitet, og at dermed sparsommeligen og ordentligen omgaaes. Han har derfor betimeligen at foranstalte, at de i saa Henseende fornødne Indkjøb, eller den Istandsættelse af Inventarier som han eragter tjenlig, skeer paa en saa sparsommelig Maade som Materialernes eller det udførte Arbejdes forsvarlige Betskaffenhed tillader. Forsaavidt nogen Reparation eller ny Anskaffelse for Akademiets Regning er foranlediget ved skjodesløs Fremgangsmaade eller Overlast, drager han den eller de Skyldige til Ansvar til Skadens Erstatning og paaseer, at saadanne Erstatningssummer indbetales i Akademiets Kasse. § 14. Naar i Mellemtiden mellem den aarlige almindelige Reparation, som foretages efter Syn og Approbation, og den næste almindelige Reparationstermin smaa Ubedringer blive fornødne paa Døre, Vinduer og deslige i den Del af Stiftelsens Bygninger der hører under Skolen og Opdragelsesanstalten, henvender Rektor sig desangaaende direkte til den Embedsmand som har Inspektion med Akademiets Bygninger. Om Forandringer eller Reparationer af større Betydning, som i samme Mellemtid maatte vise sig nødvendige, gjør han derimod Indstilling til Direktionen. § 15. Udgifter der vedkomme Skolen og Opdragelsesanstalten anviser Rektor, efter de til enhver Tid for hans Bemyndigelse i saa Henseende givne og gjeldende Regler, til Udbetaling af Akademiets Hovedkasse af vedkommende Konti paa de for Akademiet aarligen allernaadigst approberede Budgetter. § 16. Dersom Rektor udenfor Ferietiden ønsker at være fraværende fra Skolen og Opdragelsesanstalten paa flere Dage, har han at anmelde dette for Direktionen, og, naar han ved saadan Fraværelse eller ved Sygdomstilfælde er hindret fra at varetage sine Forretninger, overdrager han til den af Adjunkterne som han anseer dertil for bedst skiftet, at udføre de Rektor paaliggende Pligter. Denne overtager da Rektors Pligter paa eget Ansvar, dog saaledes at Intet af Vigtighed foretages naar det uden Skade kan udsættes.

III. Adjunkterne. § 17. Adjunkterne give Undervisning, Enhver i det eller de ham anviste Fag og Timer efter den approberede Undervisningsplan og Lektionstabel. De bør hver for sig bidrage til, at Alt holdes i Orden og god Skik, og naar de bemærke Noget som strider

derimod, er det deres Pligt derom at underrette Rektor. Ogsaa ere de baade berettigede og forpligtede til ikke alene i deres Undervisningstimer, men ogsaa udenfor samme, ved mødende Lejligheder at vise Eleverne og de Skoleføgende Disciple tilrette, naar de afvige fra det der er dem foreskrevet. Naar i Tilfælde af Forseelse de i Reglerne til Sagttagelse af Eleverne og de Skoleføgende omtalte mildere Midler skulde findes aldeles utilstrækkelige, og navnlig naar nogen Eleve eller Skoleføgende viser Opsættighed eller Trodsighed mod en Lærer, er denne berettiget til øjeblikkeligt og paa Stedet at revse ham med forpørlig Straf, dog med Sindighed og uden at røbe Hidighed eller Bitterhed. § 18. De Timer som enhver Lærer tildeles, er det hans Pligt nøjagtigen at varetage og ubelukkende at anvende til Disciplenes Undervisning, samt saaledes med sin Formand og Eftermand at afværge, at ingen Klasse sidder ledig, hvorved lettelig forvoldes baade Tidspilde og Uorden. Den ham anviste Time maa Ingen ombytte uden Rektors Samtykke. § 19. Naar nogen Lærer ved Sygdom eller andet uundgaaeligt Forfald hindres fra at varetage sine Forretninger, paaligger det ham, saa betimeligt som muligt at melde saadant for Rektor, som da drager Omsorg for, at en Anden træder i hans Sted. Hvis han ønsker at rejse bort paa længere Tid end 8 Dage, maa Tilladelse søges hos Direktionen og med Ansøgningen følge Rektors Erklæring om, hvorledes Timerne besørges. Ingen Lærer maa unddrage sig den gjensidige Pligt at overtage Forretninger for en anden. § 20. Dem blandt Adjunkterne som tillige ere opsigtsførende, paaligger det at have det specielle Tilsyn med Elevernes Opdragelse. De spise med dem til Middag og Aften, og bør overhovedet saavidt muligt være tilstede hos og sammen med dem, og navnlig idelig vaage over, at disse i og udenfor Akademibygningen opføre sig som de bør, og naar de finde Noget derfra afvigende, da formane, advare og irettesætte. Ligeledes have de Tilsyn med, at Eleverne hensigtsmæssigt anvende deres Forberedelsestimer i de dertil bestemte Værelser. Naar det behøves, ere ogsaa den eller de Adjunkter som boe udenfor Akademibygningen pligtige at tage Del i saadant Opsyn. § 21. Hvorledes Opsigtstiden fordeles mellem de opsigtsførende Adjunkter, saaledes at de deri ligeligen deltage og afværge, afgjøres af Rektor, saaledes som han finder det mest hensigtsvarende ialmindelighed og bekvemlest i det Hele og for Enhver især. § 22. Det tillades ikke de i Akademibygningen boende Adjunkter at have hos sig nogen Skoleføgende Discipel enten mod Betaling eller gratis, ligesom det ogsaa skal være disse saavel som de øvrige Adjunkter forbudt, mod Betaling at meddele Elever eller Skoleføgende privat Undervisning.

IV. Kunstlærerne. § 23. Lærerne som give Undervisning i Kunster og Legemsøvelser, hvilke, hvad deres Forretninger paa Skolen angaaer, ere Rektor subordinerede paa samme Maade som Adjunkterne, have de samme almindelige Rettigheder og Forpligtelser som for Adjunkterne ere fremsatte i §§ 17, 18 og 19, men iøvrigt have de ingen særegne Opførelsesforretninger udenfor de dem anviste Timer. Dog bør Musiklæreren saavidt muligt være tilstede naar Morgenlovsangen holdes. § 24. Undervisning i Instrumentalmusik nyde de Skoleføgende Disciple ikkun mod særlig Betaling, efter Overenskomst med Musiklæreren, hvorimod denne Undervisning meddeles uden Betaling til dem af Eleverne som Rektor efter Overlæg med Musiklæreren finder dertil at have et godt naturligt Anlæg.

V. Lærersforsamlingerne. § 25. Maanedlig paa en bestemt Dag, eller oftere, naar Rektor finder det fornødent, holdes, udenfor de bestemte Undervisningstimer, Lærersforsamling, i hvilken samtlige Skolens Lærere ere pligtige at møde. I disse Forsamlinger meddeler Rektor Lærerne, hvad han finder tjenligt til Skolens og Opdragelsesanstaltens Løb, og overvejer med dem de Gjenstande som efter deres Natur kræve Behandling i en Forsamling af Lærerne, hvad enten de angaae Undervisningen og Opdragelsen ialmindelighed, eller enkelte Elever eller Skoleføgende isærdeleshed. Om de Gjenstande som særligt angaae Opdragelsesanstalten, holder han egne Konferencer med de paa Stiftelsen boende Adjunkter. § 26. Dersom nogen Lærer ønsker nogen Gjenstand af Bigtighed overvejet i det maanedlige Lærermøde, anmelder han det forud for Rektor, for at denne kan have Tid til at indhente de fornødne Oplysninger. § 27. Det er en Selvfølge, at Ingen maa meddele hvad der i en Lærersforsamling debatteres og derhos eragtes at skulle holdes hemmeligt. § 28. Det Væsentlige af de Gjenstande af nogen Bigtighed som i disse Forsamlinger overlægges eller forhandles, bliver at indføre i en dertil indrettet Protokol. Den yngste tilstedeværende Adjunkt fører Pennen. Det saaledes Indførte oplæses derefter og underkastes af Rektor og øvrige tilstedeværende Lærere. § 29. De i disse Lærersforsamlinger behandlede Sager afgjøres af Rektor alene, med mindre Sagen er af den Bigtighed, at han finder det fornødent at indstille den til Direktionens Afgjørelse. Den eller de dissenterende Lærere kunne lade deres Dissens og dens Grunde kortelig tilføre Protokollen, eller vedlægge denne en omstændeligere Udvikling af samme.

VI. Examina. § 30. Aarlig holdes 2 Examina for at prøve Elevernes og de Skoleføgendes Fremgang i Sprog og Videnskaber. Den ene, i Slutningen af Februar Maaned, er privat og holdes i Nærværelse af Rektor og de Lærere der som Censorer dertil blive valgte, eller iøvrigt have Lyst og Lejlighed til at overvære Prøven. Den anden, i Slutningen af Juli Maaned, er offentlig. Til denne sidste indbydes ved et Program, der indeholder Skoleerretninger, som meddeles af Rektor, og i Forbindelse dermed, saavidt muligt, en af Rektor eller en af Skolens Lærere forfattet videnskabelig Udarbejdelse. Efter Karakteren ved Examen i Februar, som kaldes Halvaarsexamen, kan Opflytning kun skee fra Plads til Plads i samme Klasse. Efter Karakteren ved Examen i Juli eller Hovedexamen skeer Opflytning fra Klasse til Klasse. § 31. Saavel Halvaars- som Hovedexamen bestaaer af en mundtlig og skriftlig Prøve, saaledes indrettet, at en nøjagtig Kundskab om Disciplenes Fremgang i de forskjellige

Sprog og Videnskaber, som i Akademiets Skole læres, derved kan opnaaes. Rektor bør, saavidt muligt, være tilstede ved de mundtlige Prøver og paasee Overholdelsen af den fastsatte Examensorden. Han besørger Karaktererne uddragne af Censuren og derefter indførte i Examensprotokollen. Af de enkelte Specialkarakterer for Sprog og Videnskaber udtrages en Hovedkarakter. § 32. Themata til de skriftlige Examensprøver ved Skolen opgives enten af Rektor, eller med hans Samtykke af vedkommende Lærer i Faget, som da nogle Dage før Examen tilstiller Rektor samme. I enhver Klasse udarbejde og besvare alle Disciple et fælles Thema. § 33. Rektor har, forsaavidt han er tilstede ved den mundtlige Examen, Ret til at bestemme Examinationsgjenstandene saavel i Sprog som i Videnskaber, hvilke ellers i Reglen bestemmes af den blandt de tilstedeværende Censurer i hvis Fag der examineres, eller ialtsald af den i Anciennitet ældste tilstedeværende Lærer. Dette skeer ved Examinationen i Sprog ved Opgivelsen af visse Stykker af de læste Skrifter, og ved Examinationen i Videnskaber ved Opgivelsen af en vis bestemt Materie eller af en vis Paragraf i den ved Examinandernes Undervisning brugte Lærebog. § 34. Umiddelbart efter den aarlige Hovedexamens Tilendbringelse afholdes en almindelig Konference af Rektor og de øvrige Lærere angaaende Disciplinens Translokation, hvorom Rektor, hvis han finder det fornødent, isørvejen kan indhente Lærernes skriftlige Erklæringer. Ved denne Konference gjøres enhver Discipels Modenhed og Sæder til Gjenstand for Overvejelse og samtlige Læreres mundtlige Diskussion, for at sætte Rektor paa det fuldkomneste istand til at bedømme Sagen, hvorefter han, enten i samme Lærermøde eller ifølge senere nøje Overvejelse, bestemmer, hvorledes Opskyning eller Omflytning skal skee og derom underretter samtlige Lærere forinden den offentlige Rundgjørelse af Examens Udfald. § 35. Naar saavel enhver Discipels Karakter i de enkelte Rubriker og Hovedkarakter ved Hovedexamen ere bestemte, som og, ved den Afgjørelse efter forudgaaende Forhandling i Lærermødet som i foregaaende Paragraf er ommeldt, enhver Discipels Plads i vedkommende Klasse er bestemt, meddeles derom Underretning ved den offentlige Højtidelighed i Anledning af Translokationen. § 36. De Attester om Examens Udfald som skulle meddeles enhver enkelt Discipel til Underretning for hans Forældre eller Børge, udfærdiges stematist og underskrives af Rektor alene. De indskrænke sig til at angive Vedkommendes Specialkarakterer og Hovedkarakter samt ialmindelighed at betegne hans Flid og Sædelighed. Derimod maa Intet offentligen yttres om Nogens bedre eller slettere Naturgaver, om hvilke Lærernes Dom bedst egner sig til privat Meddelelse fra Rektor til vedkommende Forældre eller Børger, og det saaledes, at de enkelte Læreres Bedømmelser ikke hver for sig meddeles. § 37. I Kunster og Hærdigheder aflægges den aarlige Prøve af Eleverne og de Skolesøgende paa den Tid og Maade som af Rektor hver Gang nærmere bestemmes. I de til Vinteren isærdelesbestemte Legemsøvelser aflægges Prøve om Foraaret. I Svømming, Musik og Tegning paa samme Tid som Hovedexamen ved Skolen afholdes. § 38. Spørgsmaalet om Disciplinens Modenhed til at gaae over til den akademiske Undervisning afgjøres af Rektor, efter Overvejelse af de skriftlige Erklæringer som han har indhentet fra samtlige Lærere i øverste Klasse og for Eleverne tillige fra de paa Opdragelsesanstalten boende Adjunkter. Det staaer da de dissenterende Lærere frit for at lade deres Mening, naar den er afvigende fra den af Rektor tagne Bestemmelse, være sig om en Discipels Dimission eller dennes Opsættelse, tilligemed Grundene til samme tilføre den Protokol som i Lærersamlingerne holdes, hvorefter de blive uden alt Ansvar i denne Henseende.

Regler til Jagttagelse af Eleverne og de Skolesøgende i Sorø Akademi's Opdragelsesanstalt og Skole.

(Udfærdigede af Direktionen under 15de Juli 1843.)

§ 1. Det forudsættes, at Eleverne og de Skolesøgende, som nu ere antagne eller herefter antages i Sorø Akademi's Skole og Opdragelsesanstalt, ere ved foregaaende god Opdragelse anførte til hvad godt og anstændigt er, og som Ynglinger af saadan Opdragelse og af sand Væresfølelse paaligger det dem stedse at vise sig. § 2. Alt hvad dem af Skolens Rektor og de øvrige dem foresatte Lærere befales, have de at holde sig efterrettelige, uden derimod i Ord eller Udfærd at yttre nogen Uvillie, og altid at erindre sig, at Lydighed mod Foresatte og Lærere er for Ungdommen en Hovedpligt. § 3. Ved Siden af saadan Lydighed er Flid i Studering, Renhed i Sæder, Tæfkeligbed i udvortes Anstand, Bæfedenbed og Sanddrubed i Tale, Forligelighed mellem hverandre indbyrdes, Høflighed mod Alle, det hvorpaa de stedse have at hende deres Opmærksomhed, og hvori de skulle søge stedse mere og mere at vinde Fremgang. § 4. Den af Rektor trufne Fordeling af Tiden mellem Skoleundervisning, Arbejde paa egen Haand og Forfrisknings- eller fritimer, have Eleverne nøje at iagttage, saa at de punktligen indfinde sig ved enhver Bæfæftigelse til den foreskrevne Tid. § 5. Under Undervisningen skulle de være rolige og agtpaagivende, paa det at samme ikke skal forsejle sin Hensigt. § 6. I hver Klasse er En af Disciplene ugevis og stiftetvis Ordensbur. Han indfinder sig derfor i Klassen naar samme aabnes om Morgenen Kl. 7, 40', og forlader den ikke før det ringer til Lovsang. Ligeledes er han tilstede i Klassen i Frikvarteret, og 10 Minuter før Kl. 3 om Eftermiddagen. Det paaligger ham, naar Læreren ikke er tilstede, at vaage over Orden, og paasee at Intet beffadiges ved Bemaling, Indffaring eller deslige. Skeer nogen saadan Skade, bør han strax anmeldte det for vedkommende Lærer, da han ellers selv drages til Ansvar derfor. § 7. Til Ophold udenfor Undervisningstiden, ligesom ogsaa til Selvbæfæftigelse, være sig ved atter at gennemgaae det som paa Skolen er forklaret, eller

ved Udenadslæren, eller ved at affatte forefættene Udarbejdseller paa egen Haand, anvises Eleverne visse Kamre, til et bestemt Antal i Fællesskab. § 8. Søndagen udenfor Præparations-tiden og Kirketiden, og Fritimerne om Søndedagene maae Eleverne anvende til deres Fjernøjelse. Det er dem da tilladt at fornøje sig med Boldspil eller deslige, og at foretage smaa Spadsfereture paa de nærmeste Spadseregange omkring Akademiet; men til længere Vandringer, til at fære, ride eller roe ud eller til Besøg i Byen eller til Udeblivelse fra Mønsting o. s. v., maae de altid indhente speciel Tilladelse af vedkommende Adjunkt. Tilladelse til at dispenseres fra Kirkegang, eller til at udeblive over den reglementerede Sengetid, søges hos Rektor. At svømme og løbe paa Skøjter er ikke tilladt uden paa de dertil bestemte Tider og under Gymnastiklæreren's Opsigt. Fra den almindelige Tilladelse til at bruge Fritiden undtages de som ved Mangel paa Fuld eller flet Dpførsel have gjort sig uærdige til saadan Opmuntring. Af Havens Jord uddeles Stykker til de Elever som have lyst til at beskæftige sig med at dyrke Blomster. Har en Eleve modtaget et saadant Stykke Jord, er det, saafremt han ønsker at beholde det til Brug, hans Pligt at dyrke det og holde det i Orden. § 9. De Elever som have Kamre tilfælles skulle altid enigen holde disse Kamre i Orden, saaledes at enhver Ting til enhver Tid er paa sit Sted, til hvilken Ende Enhver har sine ham anvisede Gjemmer. Den af Eleverne i ethvert Kammer som Rektor, med Hensyn til Alder, Sindighed og Sædelighed, sætter til at have Opsyn over saadan Orden, paaligger det at vaage over, at den ene ikke ved utidig Snak eller anden Støj forstyrrer den anden, at ikke Elever fra andre Værelser enten i Grindere eller i andre Hensigter overløbe i Aftenstunden m. v. Ligeledes skal han under de opsigtsførende Læreres Tilfyn paasee, at Stabe, Borde, Stole og andre Møbler samt Vin-duer og Dørre ikke beskadiges ved Bemaling med Blæk eller Farver eller ved Indfæring af Navne og deslige. Skee nogen saadan Skade, da bør han strax anmelde det for vedkommende Lærer. Kan Gjærningsmanden ikke opdages, da erstattes Skaden af alle Værelsets Elever. Skulde det skee, at Kammerdurens Grindringer ikke blive agtede, da maa han ikke paa egen Haand affstraffe den Overhørige, men han henvender sig til en af Lærerne for at denne kan undersøge og afgjøre Sagen. Overhøvedet bør Kammerduren ikke tiltage sig nogen upassende Myndighed, eller tillade sig nogen haard Medfart, især mod de Mindre og Svagere. Dem som have Kamre tilfælles med ham, paaligger det at følge hans Paamindelser til Ordens og Stilhed's Overholdelse, da han af Lærerne er bestiftet til at paasee dette i deres Graværelse. § 10. Dersom Eleverne ønske at tilbringe Fritiden paa deres Værelse, da staaer dette dem frit for, men deres Tidsfordriv der maa ikke være af støjende Art. Det er dem tilladt at more sig med Skakspil, Damspil og andre deslige Morfabsspil, men ikke med Kort- eller Terningspil; ligeledes med Musik, Sang og deslige; men ingen Anretning med Spise- eller Drickvarer, Bagværk, Slikkerier o. s. v., ingen Brug af Tobak, ingen Rydelse af stærke Drikke, intet Spil om Penge maa finde Sted. Ligeledes advares de paa det Alvorligste mod Spøg med Jld og Lys, med Krudt og andre brændbare Materier. Det sidste, saavelsom Skydegevarer og andre farlige Instrumenter, maa ikke findes i deres Værelse. § 11. Eleverne skulle afholde sig fra alle Værelser paa Akademiet, undtagen dem som anvises til deres Afbenyttelse, ligesom ogsaa fra alle til Økonomien hørende Bygninger. § 12. Saafremt nogen Eleve ved Stødsløs eller uforfægtig Omgang med Akademiets eller Spiseværtens Inventarium beskadiger dette, eller ituslaaer Ruder og deslige, da bør Istandsættelsen skee for hans Regning eller Skaden af ham betales. Skulde den Skyldige ikke kunne opdages, da bør Istandsættelsen eller Anskaffelsen fordeles enten paa dem der have det Kammer og den Klasse fælles hvori Skaden er skeet, eller, hvis det er andetsteds, efter Omstændighederne paa samtlige Elever, alt efter Rektors Bestemmelse. § 13. Det Tøj som enhver Eleve bringer med sig til Akademiet, eller der siden erholder, har han at paapasse, saa at intet forvantes. Enhver Eleve skal efter vedkommende Lærers Anvisning holde Bog over sit Tøj. Ingen maa deraf sælge eller bortbytte noget til andre Elever eller Andre. Enhver foregaaet Handel eller Foretagende i saa Henseende er ugyldig. Ligesaa bør enhver Eleve under den daglige Brug omgaaes omhyggeligt og varfomt med sine Klæder, Pinned m. v., at intet deraf beskadiges; og skulde ved et eller andet Tilfælde noget af Tøjet komme til Skade, da har han ufortøvet at anmelde saadant for vedkommende Lærer, af hvem det foranstalles, at det, hvis Skaden er mindre betydelig, uopholdelig udbedres, og hvis den er mere betydelig, enten bekostes behørigt istandsat, eller hvis det skulde befindes ubrugeligt, kasseres og ved nyt erstattes. Af vedkommende Lærer eftersees til sine Tider Elevernes Kamre og Gjemmer, at Klæder, Bøger m. v. der kan være i tilbørlig Orden. Ligeledes paasees af ham, at Elevernes Tøj, naar de i Ferierne rejse hjem, bliver ordentligt indpakket, og at enhver Eleve har med sig en Liste over det Tøj m. v. han faaer med paa Rejsen. § 14. Ingen Eleve maa tage Noget paa Kredit. Med de Lømpenpenge over hvilke det tillades Eleverne at raade bør de omgaaes sparsomt og fornuftigt. De som handle med Frugt eller deslige maae ikke komme op i Akademiets Gange eller Værelser. § 15. Ved Spisebordet have samtlige Elever at holde behørig Orden og Bordfæst. § 16. De Personer som af Rektor ere antagne, eller herefter antages, til at gaae Eleverne tilhaande ved Spisning, Klæders og Fodtøjs Renholdelse o. s. v., have de at begegne anstændigen, ikke tiltale med bydende Tone, men ej heller med upassende Fortrolighed. Med Spiseværtens Tjenestefolk have de aldeles ikke at befatte sig. § 17. Om de Karakterer som Eleverne og de Skoleføgende erholde for Fuld og Sædelighed, underrettes maanedligen deres Forældre eller Bærger. Til samme tages Hensyn, naar der er Spørgsmaal om en Discipels Oplysning i Skolen. Ikke alene Kundskaber, men ogsaa gode Sæder udfordres for at stige fra Klasse til Klasse og fra Plads til Plads i samme Klasse, saa at, dersom Nogen endog ved sine erholdte Karakterer

for Flid og Fremgang i Kundskaber kunde blive opflyttet, maa han dog staae tilbage, saafremt han ikke tillige har gode Karakterer for Sædelighed; thi stedse skal ligesaa meget sees paa gode Sæder som paa Kundskaber. § 18. Dersom Nogen gjør sig skyldig i Forseelser eller Forsømmelser, vil han, foruden at han i Forhold til sine Forseelser taber i Agtelse og Tillid, ogsaa blive nægtet lige Friheder og Behageligheder med dem som tilbørligen opfyldte deres Pligter. Til store Forseelser eller Laster formodes ikke Nogen at nedværdige sig. Skulde dette nogen- sinde befindes, ville de nødvendige og alvorligere Midler derimod blive anvendte. § 19. Den Eleve som altid lader det være sig magtpaaliggende at opfyldte sine Pligter, vil derved ikke blot af Forefatte og Lærere blive vist fortrinlig Agtelse og Tillid, men tillige ved givne Lejligheder udmærket fremfor de mindre Sædelige, saasom ved Opflytning, naar hans Fremgang i Kundskaber tillige svarer dertil o. s. v., ligesom ogsaa mere Frihed vil blive tilstaaet ham til at være paa egen Haand i Familiefeststaber, naar saadanne tilbyde sig, og deslige. Naar Nogen derimod gjør sig skyldig i Forseelser, og ikke villigen lader sig rette ved sine Læreres Formaning og Advarsler, kan han som Følge heraf vente sig: at han sættes tilbage i Klasserne, at han holdes under ideligere og nøjere Opsigt end forhen, at ham tillades færre Forfristnings- og Fritimer, at ham for længere eller kortere Tid nægtes Udgang til Familiefeststaber, at ham ved fortsatte eller gjentagne Forseelser gives alvorligere Advarsler, Irettesættelser og Kexselsler, og at, hvis alt dette skulde være forgæves, da derom af Rektor indberettes til Direktionen til nærmere Bestemmelse om, hvad videre med ham kan foretages og om han bør bortføres fra Akademiet. § 20. De Skoleføgende fra Sorø By som faaer Udgang til Akademiets Skole, uden at være dens Elever, tage Del med disse i Undervisningstimerne. De have derfor at indfinde sig paa Skolen til rette Tid, dog ikke tidligere end Kl. 7½ om Morgenens og 10 Minuter før 3 om Eftermiddagen. Fra Skoletimerne begive de sig umiddelbart til Kunstøvelserne. Ligeledes bør de møde til rette Tid til Kirkegang. I Sygdomstilfælde meldes deres Udeblivelse fra Skoleundervisningen, Øvelserne og Kirkegangen itide til Rektor; af andre Grunde maae de ikke udeblive uden Rektors Tilladelse. Naar Elevernes Præparationstid begynder, forlade de Akademiets Bygning og Legepladser. Til og fra Skole gaae de rolig og sømmelig. § 21. Udenfor Skolen bør deres Forhold ikke stride mod de for Eleverne gjældende almindelige Regler; de maae derfor afholde sig fra de Fornøjelser og Nydelsler som ere disse forbudne, og som maae ansees for upassende for en Skolediscipel. § 22. De Skoleføgende ere samme Skoledisciplin undergivne som Eleverne, saa at, hvis de gjøre sig skyldige i Overtrædelse af de for disse foreskrevne Regler, irettesættes eller straffes de efter samme Regler som Eleverne, og i fornødent Tilfælde udelukkes de af Skolen. § 23. Naar Eleverne om Morgenens ere blevene vækkede, hvilket bør skee om Sommeren Kl. 5 og om Vinteren Kl. 6, bør de i Overværelse af den vedkommende Lærer vasse og klæde sig m. v. Dertil bør ikke anvendes mere end en halv Time ialt. Naar Paaklædningen m. v. er fuldenbt, fremstille Eleverne sig til Mønstring i Lovsangsalen. Fra Mønstringen begive de sig til Spisestuen, hvor Frokosten gives, og dernæst paa deres Værelser for at forberede sig paa deres Lektier. Naar Kloffen derefter lyder til Lovsang, forsamle de sig alle i Lovsangsalen, hvor de i opstilt Orden atter mønstres af den vedkommende Lærer. Efter Lovsangen begynder Undervisningen i Klasserne. I Fritvarteret uddeles Melleminad i Spisestuen. Naar Timen mellem 12 og 1 ikke har anden Bestemmelse, f. Ex. til Gymnastik, Tegning og Musik, betragtes den som Fritid. Kl. 1 spises til Middag. Men forinden Eleverne gaae tilbords, mønstres de atter af den vedkommende Lærer, saavel i Henseende til Renlighed som til Orden i Paaklædning m. v. Efter Bordet have Eleverne Frihed til Kl. 2, og skulle isøvrigt anvende Tiden indtil Undervisningen om Eftermiddagen begynder, til Forberedelse paa de dem foresatte Pensar. Naar Skoletiden er forbi Kl. 5 have de Frihed, forsaavidt de ikke have Undervisning i Gymnastik, Dands eller Svømning, indtil Præparationstiden, der om Sommeren er fra 6—8, eller, efter Omstændighederne ½ Time mindre, og om Vinteren fra 6—8½. Lørdag Aften finder ingen Præparationstid Sted, hvorimod Eleverne forberede sig Søndag Morgen til Kl. 9 med 20 Minuters Ophold før Kl. 8. Naar Kloffen lyder til Aftensmaaltid Kl. 8 eller 8½, indfinde sig Alle ufortøvet i Lovsangsalen, hvor samme Orden iagttages som ved Middagsbordet. Tiden fra Aftensbordet til Sengetid er ordentligvis Fritid. Kl. 10 er den reglementerede Sengetid, fra hvilken Regel kun ved særdeles Lejligheder Afvigelse finder Sted. § 24. En bestemt Del af Eleverne og de Skoleføgende skal hver Søndag indfinde sig i Lovsangsalen Kl. 9½ til Kirkegang. § 25. Om Sommeren kan en Eftermiddag hver Maaned anvendes til korte Skovrejser, hvorved Eleverne under Lærernes Opsigt kunne fornøje sig paa passende Maade med de Skoleføgende. Ved saadan Lejlighed kan ogsaa foretages Fuglestydning med Bue, dog at Udgiften til Redskaber og de ved slige Lejligheder brugelige Præmier besrides af de Deltagende.

I Skolens specielle Undervisningsplan er fra det ny Skoleaars Begyndelse foregaaet en temmelig væsentlig Forandring, efter et af den konstituerede Rektor indgivet af Direktionen approberet Forslag, ifølge hvilket der nu ikke begyndes paa det latinske Sprog i de nederste Klasser, men først i 3die Klasse, men da med et forøget Timeantal, ligesom der med Fransk først begyndes i 2den Klasse, saaledes at der i nederste Klasse alene begyndes med Dansk og Tyisk. Denne Forandring er motiveret dels derved, at det antoges at være en rigtigere Methode,

saaledes at begynde med det Lettere og kun med et enkelt af de fremmede Sprog, og først gradvis at gaae frem til det Vanskeligere, og at der paa denne Maade bedre kunde lægges en fast Grundvold for den senere Sprogundervisning, dels ved at derved den Fordel vandtes, at Realdisciplene, som i de tre nederste Klasser have aldeles fælles Undervisning med de studerende Disciple, ikke som hidtil behøvede i de to nederste Klasser at anvende betydelig Tid paa Latinen og derved maaske standses i deres Fremgang i de øvrige for dem vigtigere Fag. Endvidere skal der efter den ny Plan i hver af de tre øverste Klasser gives to ugentlige Timer i Naturhistorien istedetfor som hidtil kun en, idet Rektor yttrede den Overbevisning, at denne Undervisning, hvis den skal føre til nogen sand Nytte, ikke kan nøjes med et ringere Timeantal end 2.

Til nærmere Oplysning meddeles den ny Timetabel, saaledes som den fra 1ste September allerede er iværksat i nederste Klasse, og efterhaanden og saasnart muligt vil blive iværksat i de øvrige Klasser, idet det hidtil gjeldende Timeantal til Sammenligning er opstillet ved Siden af.

Hidtilværende Timetabel.

Ny Timetabel.

Færefag.	Timeantal i de enkelte Klasser.							Timeantal i de enkelte Klasser.						
	VI.	V.	IV.	III.	II.	I.	Summa.	VI.	V.	IV.	III.	II.	I.	Summa.
Dansk	2	3	2	3	4	5	19	2	2	2	2	5	8	21
Latin	8	8	8	7	7	7	45	9	10	10	10	2	2	39
Græsk	4	5	4	2	2	2	13	4	4	5	2	2	2	13
Fransk	5	5	4	4	4	2	24	4	4	4	4	6	2	22
Tysk	3	3	3	3	3	3	18	3	3	3	3	4	4	20
Engelsk	2	2	2	2	2	2	6	2	2	2	2	2	2	6
Religion . . .	3	2	2	2	2	2	13	3	2	2	2	2	2	13
Mathem. og Regning . . .	3	3	3	6	4	4	23	3	3	3	4	4	5	22
Hist. og Geogr.	5	4	5	5	5	5	29	4	4	3	5	5	6	27
Naturhistorie .	1	1	1	2	2	2	9	2	2	2	2	2	2	12
Skrivning . .	2	2	2	3	3	4	10	2	2	2	2	4	5	11
Tegning . . .	2	2	2	1	2	2	7	2	2	2	2	2	2	6
Tilsammen	36	36	36	36	36	36	216	36	36	36	36	34	34	212

— Nogen Forandring i den for Eleverne reglementerede Dragt er foregaaet, ifølge Forslag fra den konstituerede Rektor, som forestillede, at de reglementerede Tøjer med Skjoder baade vare ufladelige for de mindre Disciple og nuomstunder gaaede af Brug for Smaadrenge, saa at Eleverne, naar de kom andetsteds hen, havde et gammeldags og paafaldende Udseende, medens dette Snit tillige gjorde Tøjen ikke lidet dyrere; han foreslog derfor, at det maatte tillades Eleverne at bære deres blaa Tøjer enten runde eller med Skjoder, hvoraf Følgen sandsynligvis vilde blive, at de mindre vilde vælge de nu brugelige runde eller korte Tøjer, de ældre derimod med Skjoder, hvilken Forskjel syntes aldeles uvæsentlig. Ved Skrivelse af 6te Maj tillod Direktionen derefter, at de reglementerede Tøjer herefter maatte bæres enten runde eller med Skjoder.

— Ligeledes er nogen Modifikation bestemt i Henseende til den Mellemmad som gives Eleverne om Formiddagen Kl. 10. Det var i Spiseværtens Instrux forefrevet, at der til den anførte Tid skulde gives hver Eleve 5 Lod Hvedebrød, f. Ex. Fransbrød uden Smør, men da dette befandtes at være en meget tør Kost, var man i den afdøde Direktors Tid kommet overens med Spiseværtens om, at han skulde levere et Lod mindre daglig, men da Kryderbrød, og Elevernes Mellemmad bestod saaledes nu kun af 4 Lod, hvilket syntes en vel ringe Kvantitet for Børn i Opvært; Eleverne vare ogsaa af samme Mening, og de fleste købte derfor tillige for deres egne Penge Brød af Koner som indfandt sig i Akademibygningen, hvilket ogsaa syntes mindre passende. Efter den konstituerede Rektors Forslag bifaldt Direktionen derfor ved Skrivelse af 30te September, at der til Elevernes Mellemmad om Formiddagen istedetfor 4 Lod maatte gives 6 Lod Kryderbrød. Den Forhøjelse i Spiseværtens Betaling som heraf blev en Folge udgjør 176 rb. 64 ff. aarlig.

— En ikke uvæsentlig Forandring er dernæst at berette i Henseende til de til den egentlige Opdragelse henhørende Forretningers Fordeling mellem de 3

saakaldte opsigtsførende Adjunker, hvilke det nærmere Opsyn med de paa Akademibygningen boende Elever er overdraget. Da den ved den physiske Opdragelse ansatte Assistent i længere Tid formedelst vedvarende Svagelighed ikke har kunnet varetage sine Forretninger, have ogsaa disse mod særlig Godtgjørelse været udførte af bemeldte Adjunker; men da det fandtes særdeles hensigtsmæssigt, at den Del af disse Forretninger som angaaer den specielle Opsigt med den ydre Orden og Renlighed, saavel i Akademibygningens forskjellige Dele som i Elevernes Tøj og Klæder, kunde koncentreres hos en Embedsmand alene, ere med Direktionens Tilladelse i Skrivelse af 29de Apr. 1843 til En af bemeldte Lærere, Adjunkt **Sibbern**, som selv hertil var villig, samtlige ovennævnte Forretninger overdragne, saaledes at han tillige har at affatte alle Lektionstabeller og Examensstemata m. v., medens samtlige øvrige med Inspektionen og Opdragelsen forbundne Forretninger hveris og delvis udføres af de øvrige paa Akademiet boende Adjunker, for Tiden **Hansen**, **Liebenberg**, **Jørgensen** og **Povelsen**.

— Hvad endelig angaaer Skolens Inventarium og Apparater, ere tvende meget væsentlige Forbedringer i 1843 skete, ved Anskaffelsen af et nyt Pianoforte ved Sangundervisningen og en ny Badebro ved Svømmeundervisningen.

Da det ved Sangundervisningen hidtil benyttede Instrument var saa gammelt og i en saadan Tilstand, at det ikke længere kunde opfylde sin Hensigt, og den konstituerede Rektor derfor havde foreslaaet, at et nyt og bedre maatte anskaffes, blev det paa Direktionens allerunderdanigste Forestilling under 5te Maj allernaadigst tilladt, at der istedetfor samme maatte anskaffes et nyt taffelformigt Pianoforte af **Marschalls Fabrik** for en Sum af 340 rb.

Anskaffelsen af et nyt Badehus havde allerede siden 1842 været paatænkt, da det gamle var saa forfaldet, at det antoges at maatte opføres ganske af nyt tilligemed en Svømmeslaade, hvortil derfor en Sum af 1500 rb. var bleven opført paa Akademiets Budget for 1843. Efter en i dette Aar modtaget Betænkning fra den konstituerede Rektor efter Overlæg med Hofbygmester **Statsraad Koch**, fandtes det dog, at denne Foranstaltning ikke var aldeles nødvendig, og at en betydelig Del af nysnævnte Bekostning kunde spares, ved nemlig alene at give Badehuset med tilhørende Svømmebro en Hovedreparation, medens den til Badehuset hørende Badebro gaves en Forlængelse af 17 Alen af dens hidtilværende halve Brede og en dertil sig sluttende Sidebro af samme Længde og Brede, saaledes at begge Broer, lagte paa Pæle, kunne i Forening danne et Bassin for de Svømmende. Dette Forslag blev af Direktionen approberet under 27de Maj, og overensstemmende dermed blev Forandringen iværksat for en Sum af ialt 1050 rb. 59 ff.

I Akademiets Lærerpersonale ere siden den derom sidst meddelte Beretning (Ald. Tidd. IV S. 460 ff.) meget betydelige Forandringer foregaaede.

Ved Dødsfald har Akademiet tabt tre af sine Lærere, Lektor i Botanik og Mineralogi Dr. Phil. **Jakob Hornemann Bredsdorff**, som døde den 16de Juni 1841 i sit 52de Aar, efter at have tjent ved Akademiet siden Foraaret 1828, Direktør Dr. Theol. **Georg Holger Vaage**, Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd, død den 11te Decbr. 1842, 49 Aar gammel, udnævnt til Direktør i Januar 1837, og Lektor i Mathematik og Astronomi **Ole Valentin Rielsen**, død 5te Februar 1843 i sit 68de Aar; han hørte til Akademiets ældste Lærere, idet han var udnævnt til Lektor d. 23de Juli 1822.

Ved Entledigelse er afgaaet Musiklæreren Organist **Frederik Volff Carl Pedersen**, som under 23de Juni 1843 blev paa Grund af Svagelighed meddelt Afsked i Naade og med Pension; ogsaa han var en af Akademiets ældste Lærere, udnævnt den 5te September 1822.

Ved Befordring til andet Embede ere i 1843, foruden at som ovenanført Dr. **E. S. C. Bojesen** er konstitueret som Rektor for Opdragelsesanstalten og Skolen, to Lektorer afgaaede, nemlig Lektor i latin Philologi Mag. **R. J. S. Heinrichsen**, under 7de Juli udnævnt til Rektor for **Denise Kathedralskole**, og Lektor i Religion og Moral Dr. Theol. **V. Rothe**, under 8de Juli til Sognepræst for **Bemmeløv** og **Hemmershøj Menigheder** i Sjælland.

I de saaledes Fratraadtes Sted ere hidtil ingen ny Lærere definitivt udnævnte. Direktoratets Forretninger besørges indtil videre, som ovenfor bemærket, af Lektor Ingemann og Lektor Dr. Bojesen som resp. fungerende Direktor og konstitueret Rektor. I Lektor Dr. Bredsdorffs Sted konstituerede Direktionen, efter dertil meddelt allerhøjeste Bemyndigelse, under 24de Aug. 1841 Kand. Philos. Johan Tapetus Smith Steenstrup, til Lektor i Botanik og Mineralogi. Istedetfor de fire i 1843 afgaaede Lektorer Kielsen, Bojesen, Henriksen og Rothe ere Adjunkt ved Akademiets Skole Mag. Carl Emil Mundt, Mag. Poul Sagerup Tregder og Lic. Theol. Johan Alfred Bornemann, efter dertil under 15de August meddelt allernaadigst Bemyndigelse, af Direktionen konstituerede til Lektorer, resp. i Mathematik og Astronomi, i latinist Philologi med Forpligtelse ogsaa at læse over græsk Philologi, og i Moral-philosophi med Forpligtelse, om fornødent gjøres, at læse ogsaa over de øvrige philosophiske Discipliner. Mag. Mundt havde allerede i Vinteren 1842—43 i Lektor Kielsens Svaghed og i det paafølgende Sommersemestret efter hans Død været af Direktionen overdraget at besørge de dette Lektorat vedkommende Forretninger, ligesom det i de to samme Semestre blev overdraget Adjunkt ved Skolen J. Paludan-Müller i Lektor Lützens Svagelighed at overtage hans Forelæsninger.

Til Musiklærer i den entledigede Pedersens Sted har Direktionen under 15de Juli konstitueret Kand. Theol. Julius Theodor Borup, saaledes at det tillige er ham overdraget, som Timelærer at give Undervisning i Skolen i det engelske Sprog.

Ogsaa i Skolens Lærerpersonele har i det anførte Tidsrum været megen Bevægelse, ligesom det har faaet en ikke ubetydelig Forøgelse. Istedetfor at Adjunkternes Antal ved Udgangen af 1840 (se Alfd. Tidd. anf. St.) var 7, hvilke besørge Undervisningen i de lavere Klasser medens Akademiets Lektorer læste i øverste Klasse, besørger nu den hele Skoleundervisning af den konstituerede Rektor og 10 Adjunkter, af hvilke for Tiden to ere konstituerede, idet det allerede i 1841 fandtes nødvendigt at forøge bemeldte Læreres Antal med 1, og 2 andre efter den i 1843 skete Forandring ere tilkomne, hvorhos endvidere, som nylig anført, den konstituerede Musiklærer giver Undervisning i Skolen, foruden at naturligtvis Undervisningen i Tegning, Musik og Gymnastik besørger af Kunstlærerne.

Den ved Udgangen af 1840 efter Adjunkt Sagens Befordring til geistligt Embede ledige Plads (s. anf. St.) blev besat med Kand. Theol. Carl Henrik Monrad, som den 30te Jan. 1841 blev konstitueret; da han imidlertid efter nogle Maanedes Forløb blev angrebet af den dødelige Sygdom for hvilken han i Begyndelsen af 1842 maatte bukke under (paa en Rejse til Vestindien som han med Understøttelse fra Akademiet foretog for muligen at gjenvinde sit Helbred), blev Posten henstaaende vakant indtil det følgende Aar, medens imidlertid, da det fandtes nødvendigt at ansætte endnu en Lærer paa Grund af den Forøgelse i de opsigtsførende Adjunkters Forretninger som var en Folge af, at de Assistenten ved den physiske Opdragelse paahvilende Forretninger til dem bleve overdragne, Kand. Theol. Andreas Emil Liebenberg under 28de Aug. 1841 blev konstitueret. Da under 17de Okt. s. A. Adjunkt S. C. C. Birch var bleven befordret til Overlærer ved Bordingborg lærde Skole, blev Kand. Philol. Georg Simon Jørgensen den 6te Novb. næstester konstitueret. Disse to Lærere, saavel som Studiosus Søren Ludvig Povelsen, der under 16de Aug. 1842 var bleven konstitueret i den ved Kand. Monrads Død ledige Plads, bleve under 8de Oktbr. 1842 udnævnte til virkelige Adjunkter. Den 25de Febr. 1843 blev Adjunkt J. F. Tolderlund befordret til geistligt Embede (Præst i Vestindien), og efter ham blev under 1ste April Kand. Philol. Hans Henrik Lefolii konstitueret, hvilken senere under 22de Sept. udnævntes til Adjunkt. Endelig ere under 15de August s. A., paa Grund af Lektorernes Fratrædelse af Undervisningen i øverste Klasse, Kand. Philol. Jakob Henrik Bang og Kand. Theol. Frans Vogelius Steenstrup Jacobsen konstituerede som Lærere.

Under 3die Decb. 1843 er Lektor C. F. Vegener benaadet med Ridderkorset af Dannebrogordenens 3die Klasse.

Efterstaaende Fortegnelse over de ved Akademiet holdte Forelæsninger og Vælfær, ej alene i 1843 men ogsaa i de nærmest foregaaende Aar, slutter sig aldeles til de paa oftnævnte Sted aftrykte Fortegnelser for 1836—40.

Sommersemestret 1841.

Lektor B. S. Ingemann agter, tilsæls i Forbindelse med praktiske Øvelser, at foredrage Indledningen til National-Litteraturen i Timerne Mandag og Torsdag 11—12.

Lektor O. V. Kielsen læser Mandag 12—1 og Onsdag 11—12 over den praktiske Geometri.

Lektor L. A. Kothe, som med kongelig allernaadigst Tilladelse foretager en Udenlandsrejse, vil af denne Grund ikke holde Forelæsninger og Øvelser.

Lektor P. Hjort fortsætter Tirsdag og Lørdag 11—1 de i Vintersemestret begyndte Forelæsninger, hvormed forbindes Sprogøvelser.

Lektor Dr. J. C. Hauch læser over Physik og Kemi Tirsdag og Torsdag 8—10 og Fredag 11—12, over Zoologi Lørdag 8—10.

Lektor Dr. J. S. Bredsdorff er ifølge kongelig allernaadigst Tilladelse fritaget for at holde Forelæsninger.

Lektor Mag. K. J. S. Henrichsen holder Onsdag og Fredag 12—1 latinske Tale- og Skrive-Øvelser.

Veiledning i Vokalmusik vil efter nærmere Aftale blive givet for de Akademister som maatte have Anlæg og Lyst til at afbenytte samme.

Tegnelærer S. Harder giver i tvende Timer ugentlig Undervisning i Tegning og Malning for de Akademister som maatte have Lyst og Lejlighed til at fortsætte Øvelserne i denne Kunst.

Gymnastiklærer Krigsassessor C. J. G. Prehn foretager de sædvanlige Øvelser i Ridning etc.

Vintersemestret 1841—42.

Lektor B. S. Ingemann holder i Timerne Tirsdag og Fredag 11—12 Forelæsninger over National-Litteraturen.

Lektor O. V. Kielsen læser Mandag og Torsdag 11—12 og Tirsdag 12—1 over Astronomien.

Lektor L. A. Kothe foredrager for de yngre Akademister Litteraturens Historie i Frankrig Onsdag 8—10, Torsdag 1—2, Forelæsning og Examinatorium paa Fransk. Med de ældre Akademister holder han Sprogøvelser Tirsdag 9—10, Lørdag 11—12. Desuden tilbyder han disse, som Erstatning for det forfattede Sommersemester, literære Foredrag i to ugentlige Timer efter fælles Overenskomst, udenfor de sædvanlige Forelæsnings timer.

Lektor P. Hjort holder Onsdag 8—9 Sprogøvelser med de ældre Akademister og læser Tirsdag 9—10 og Lørdag 11—1 over den tydske Litteraturens Historie for de yngre Akademister, hvormed forbindes Sprogøvelser.

Lektor C. Lütken vil i Timerne Tirsdag og Lørdag 8—9, Torsdag 8—10, give en encyklopædisk og historisk Udsigt over Philosophien ialmindelighed og Metaphysiken isærdeleshed.

Lektor Mag. K. J. S. Henrichsen fortæller i to Timer ugentlig, efter nærmere Aftale, nogle af de smaa Propheter. De yngre Akademister tilbyder han Undervisning i Elementerne af det hebraiske Sprog.

Lektor Dr. V. Kothe agter i Timerne Mandag, Onsdag og Fredag 12—1 at foredrage den filosofiske Moral.

Lektor Dr. C. S. Vegener agter i Timerne Mandag og Fredag 9—10 og Onsdag 11—12 at meddele en Udsigt over Hertugdømmet Slesvigs Historie.

Lektor Dr. E. Bojesen vil Onsdag 1—2, Fredag 8—9, give en Udsigt over den græske Literaturhistorie, og Torsdag 12—1, Lørdag 9—10 fortælle et Udvalg af græske lyriske Digte.

Forelæsninger over Botanik og Mineralogi ville blive holdte for de ældre Akademister Mandag 8—9, Tirsdag 1—2, Onsdag 9—10, Lørdag 12—1.

Musiklærer J. V. C. Pedersen giver i Eftermiddagstimen 6—7 Mandag, Tirsdag, Torsdag og Fredag, Undervisning i Vokal- og Instrumentalmusik, for de Akademister som have Anlæg og Lyst til at benytte samme.

Tegnelærer S. Harder giver i tvende Timer ugentlig Undervisning i Tegning og Malning, for de Akademister som maatte have Lyst og Lejlighed til at fortsætte Øvelserne i denne Kunst.

Gymnastiklærer Krigsassessor C. J. G. Prehn agter Mandag, Tirsdag, Fredag og Lørdag fra 1—2 at give Undervisning i at ride. Efter nærmere Aftale foretages Øvelser i Fægtning og Hugning, samt i Brugen af Geværer og Pistoler.

Sommersemestret 1842.

Lektor B. S. Ingemann giver i Timerne Tirsdag og Fredag 11—12 Anvisning til praktiske Øvelser i Forbindelse med Literaturhistoriske Foredrag.

Lektor O. V. Kielsen læser Mandag 11—12 og Onsdag 8—9 over den praktiske Geometri.

Lektor L. A. Kothe vil fortsætte de i Vintersemestret begyndte Forelæsninger over fransk Literatur, Examinatorier og Sprogøvelser, i Timerne Tirsdag og Onsdag 9—10 og Lørdag 11—12.

Lektor P. Hjort fortsætter Lørdag 8—10 de i Vintersemestret begyndte Forelæsninger, hvormed forbindes Sprogøvelser.

Lektor Dr. J. C. Hauch læser over Physik og Kemi Mandag og Torsdag 8—10, Onsdag 12—1, samt over Zoologien Fredag 8—10.

Lektor Mag. K. J. S. Henrichsen holder Tirsdag og Lørdag 12—1 latinske Tale- og Skrive-Øvelser.

Konst. Lektor J. J. S. Steenstrup læser over Botanik Mandag 12—1, Onsdag 11—12 og Torsdag 12—1. Over Mineralogi og Geologi Tirsdag 8—9, Torsdag 11—12 og Fredag 12—1.

Musiklærer **J. V. C. Pedersen** giver i Aftentimerne 6—7 Mandag, Tirsdag, Torsdag og Fredag Vejledning i Instrumentalmusik, for de Akademister som maatte have Anlæg og Lyst til at afbenytte samme.

Tegnelærer **S. Garder** giver i tvende Timer ugentlig Undervisning i Tegning og Malning for de Akademister som maatte have Lyst og Lejlighed til at fortsætte Øvelserne i denne Kunst.

Gymnastiklærer Krigsassessor **C. J. G. Prehn** agter Mandag, Tirsdag, Fredag og Lørdag efter Kl. 6 Eftermiddag at give Undervisning i at ride. Efter nærmere Aftale foretages Øvelser i Fægtning og Hugning, samt i Brugen af Geværer og Pistoler.

Vintersemestret 1842—43.

Lektor **O. V. Kielsen** læser Mandag, Tirsdag, Torsdag og Fredag 12—1 over den sidste Del af den lavere Mathematik. (I hans Sted læste Adjunkt Mundt, se ovenfor.)

Lektor **L. A. Rothe** vil, med de ældre Akademister, holde franske Sprogøvelser Torsdag 9—10 og Lørdag 12—1, og for de yngre Akademister meddele en Oversigt over den franske Literatur Torsdag 8—9, Fredag 1—2 og Lørdag 11—12.

Lektor **P. Hjort** holder Sprogøvelser med de ældre Akademister Torsdag 8—9 og Lørdag 11—12, og læser over den tyske Literaturs Historie Onsdag 1—2, Torsdag 9—10 og Lørdag 12—1, for de yngre Akademister.

Over engelsk Literatur læser Samme om Mandag og Onsdag 11—12.

Lektor **C. Lütken** foredrager Psykologi og Logik i Timerne Mandag, Tirsdag, Fredag 8—9, Onsdag, Fredag, Lørdag 9—10. (I hans Sted læste Adjunkt Paludan-Müller, se ovenfor.)

Mag. **K. J. S. Henrichsen**, fortolker Tirsdag og Torsdag 11—12 udvalgte Satirer af Horats, og foredrager Onsdag 12—1 og Fredag 11—12 den romerske Literaturs Historie. De yngre Akademister tilbyder han Undervisning i Elementerne af det hebraiske Sprog.

Lektor **Dr. C. Vegener** læser over de vigtigste europæiske Staters Statistik i Timerne Mandag og Tirsdag 9—10, Onsdag og Lørdag 8—9.

Konst. Lektor **J. J. S. Steenstrup** vil i et Par Timer om Ugen, hvilke bestemmes efter nærmere Aftale, gennemgaae enkelte vigtigere Afsnit af Geologien og Botaniken, for dem som maatte ønske at høre det.

Musiklærer **J. V. C. Pedersen** giver i Eftermiddagstimen 6—7 Mandag, Tirsdag, Torsdag og Fredag Undervisning i Vokal- og Instrumentalmusik for de Akademister som have Anlæg og Lyst til at benytte samme.

Tegnelærer **S. Garder** giver i tvende Timer ugentlig Undervisning i Tegning

og Malning for de Akademister som maatte have Lyst og Lejlighed til at fortsætte Øvelserne i denne Kunst.

Gymnastiklærer Krigsassessor **C. J. G. Prehn**, agter Mandag, Tirsdag, Torsdag og Lørdag 1—2 at give Undervisning i at ride. Efter nærmere Aftale foretages Øvelser i Fægtning og Hugning, samt i Brugen af Geværer og Pistoler.

Sommersemestret 1843.

Lektor **B. S. Ingemann** agter i Timerne Tirsdag 11—12 og Fredag 9—10 at foredrage Indledningen til National-Litteraturen i Forbindelse med Anvisning til praktiske Øvelser.

Lektor **L. A. Rothe** vil Torsdag, Fredag og Lørdag 11—12 fortsætte de i Vintersemestret begyndte Forelæsninger og Sprogøvelser.

Lektor **P. Hjort** fortsætter Onsdag 11—1 de i Vintersemestret begyndte Forelæsninger, hvormed forbindes Sprogøvelser.

Lektor **Dr. J. C. Sauch** læser Mandag 12—1, Tirsdag og Torsdag 8—10 over den experimentale Naturlære, Lørdag 8—10 over Zoologien.

Lektor **Mag. K. J. S. Henrichsen** holder Tirsdag og Fredag 12—1 latinske Tale- og Skrive-Øvelser.

Lektor **Dr. C. Vegener** tilbyder et Par Timer ugentlig i Begyndelsen af Semestret, saafremt nogle Akademister maatte ønske det, nøjagtigere at ville gennemgaae og fuldstændiggjøre de Dele af det statistiske Kursus som han formedelt Eygdom i forrige Halvaar ikke kunde foredrage efter den lagte Plan.

Konst. Lektor **J. J. S. Steenstrup** læser over almindelig Botanik Mandag og Onsdag 9—10 og Torsdag 12—1, og foredrager Mineralogi og Geologi Mandag, Onsdag og Fredag 8—9. Til gjensidig belæilige Tider tilbyder han desuden at forestaae botaniske Ekspeditioner.

Adjunkt **Mag. C. E. Mundt** læser, ifølge Konstitution, Mandag 11—12 og Lørdag 12—1 over den praktiske Geometri.

Musiklærer **J. V. C. Pedersen** giver i Eftermiddagstimen 6—7 Mandag, Tirsdag, Torsdag og Fredag Undervisning i Vokal- og Instrumentalmusik, for de Akademister som have Anlæg og Lyst til at benytte samme.

Tegnelærer **S. Garder** giver i tvende Timer ugentlig Undervisning i Tegning og Malning for de Akademister som maatte have Lyst og Lejlighed til at fortsætte Øvelserne i denne Kunst.

Gymnastiklærer Krigsassessor **C. J. G. Prehn** foretager de sædvanlige Øvelser i Ridning etc.

Vintersemestret 1843—44.

Lektor **B. S. Ingemann** holder i Timerne Onsdag og Lørdag 11—12 Forelæsninger over National-Litteraturen.

Lektor **L. A. Rothe** vil Onsdag og Fredag 12—1 holde franske Sprogøvelser

med de ældre Akademister, og Tirsdag, Torsdag 12—1 og Fredag 1—2 meddele de yngre en Udsigt over den franske Litteratur. Forelæsning og Examinatorier holdes paa Fransk.

Lektor P. Hjort holder Tirsdag og Torsdag 12—1 skriftlige og mundtlige Sprogøvelser med de ældre Akademister, og læser for de yngre Akademister Onsdag 12—2 og Fredag 12—1 over den tyske Litteraturs Historie, hvormed forbindes Sprogøvelser.

Lektor C. Lütken agter i Timerne Tirsdag og Lørdag 8—9, Torsdag 8—10, at give en encyklopædisk og historisk Udsigt over Philosophien ialmindelighed og over Metaphysiken isærdeleshed.

Lektor Dr. C. Vegener agter i Timerne Mandag, Tirsdag, Torsdag og Fredag 11—12 at foredrage Danmarks Historie i Valdemarernes Tidsalder.

Konst. Lektor J. J. S. Steenstrup tilbyder sin Vejledning paa botaniske og geologiske ugentlige Ekspeditioner.

Konst. Lektor Mag. C. E. Mundt læser i Timerne Mandag og Lørdag 12—1 og Onsdag 9—10 over Astronomien.

Konst. Lektor Mag. P. S. Tregder foredrager i 4 ugentlige Timer, som han nærmere vil bestemme, græsk Litteraturhistorie og Philologi.

Konst. Lektor Lic. Theol. J. A. Bornemann foredrager i 3 ugentlige Timer, som nærmere skulle bestemmes, den filosofiske Moral.

Tegnelærer S. Harder giver i toende Timer ugentlig Undervisning i Tegning og Malning for de Akademister som maatte have Lyst og Lejlighed til at fortsætte Øvelserne i denne Kunst.

Gymnastiklærer Krigsassessor C. J. G. Prehn agter Mandag, Tirsdag, Fredag og Lørdag 1—2 at give Undervisning i at ride. Efter nærmere Aftale foretages Øvelser i Fægtning og Hugning, samt i Brugen af Geværer og Pistoler.

Konst. Musiklærer Kand. Theol. J. T. Borup giver i Eftermiddagstimerne 6—7 Mandag, Tirsdag, Torsdag og Fredag Undervisning i Vokal- og Instrumentalmusik for de Akademister som have Anlæg og Lyst til at benytte samme.

Examina ved Akademiet have i 1843 været holdte saaledes som følgende Fortegnelser udvise:

Examen philosophikum afsløvede i Februar og Juli 1842 og Februar 1843 følgende 3 af de 4 i 1841 optagne Akademister, af hvilke derimod den 4de C. A. A. J. J. Brun, ikke har underkastet sig bemeldte Examen.

Kandidaternes Navne.	Specialkarakterer i de enkelte Rubriker.							
	Dansk.	Latin.	Græsk.	Fransk.	Tysk.	Engelsk.	Historie.	
Schmidt, Carl Georg Julius, Rosenørn-Lehn, Otto Ditlev, . Ewald, Herman Frederik, . . .	laud. laud. laud.	laud. laud. laud.	ld. p. c. laud. h. ill.	laud. h. ill. h. ill.	laud. laud. h. ill.	laud. h. ill. laud.	ld. p. c. laud. h. ill.	
	Mathe- matik.	Astrono- mi.	Philoso- phi.	Physik.	Natur- historie.	Moral.	Statistik.	Hovedkarakter.
Schmidt . . .	laud.	ld. p. c.	ld. p. c.	ld. p. c.	laud.	laud.	laud.	Laudabilis.
Rosenørn-Lehn	laud.	ld. p. c.	laud.	h. ill.	laud.	h. ill.	laud.	Laudabilis.
Ewald	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	h. ill.	laud.	Laudabilis.

For de 6 Akademister som i Juli 1842 toge Examen Artium, afholdtes den filosofiske Examens toende første Prøver resp. d. 18de, 19de og 20de Februar og 13de, 14de og 15de Juli, men de have først i Februar 1844 afsløvet Examens tredje og sidste Prøve og derved opnaaet Hovedkarakter; Udsaldet af disses Examen vil derfor først til næste Aar være at meddele.

Examen Artium, som endnu i 1843 afholdtes aldeles i sædvanlig Form, med Lektorerne, der indtil Skoleaarets Udgang havde vedblevet Skoleundervisningen, som Examinatorer, og tilkaldte Censurer fra Universitetet, — medens den i 1844 er afholdt som en Afgangsexamen ved selve Skolen, hvor dennes Lærere have examineret med tilkaldte Censurer fra den akademiske Lærestalt — underkastede sig den 14de Juli og følgende Dage efternævnte Kandidater:

Specialkarakterer i de enkelte Rubriker.

Kandidaternes Navne.	Udarb. i Danst.	Latin.	Latinst Stil.	Græst.	Fransst.	Fransst Stil.	Dyst.
Rjær, Christian Albert,	laud.	laud.	laud.	ld. p. c.	laud.	laud.	ld. p. c.
Gjødeseu, Ole Christian,	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.
Petersen, Peter Jakob,	ld. p. c.	ld. p. c.	laud.	ld. p. c.	laud.	laud.	laud.
Brun, Carl Balthasar Sofus,	laud.	laud.	laud.	ld. p. c.	laud.	h. ill.	laud.
Lund, Louis,	laud.	h. ill.	laud.	h. ill.	laud.	h. ill.	laud.
Boye, Adolf Jonas,	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	h. ill.	laud.
Høyer, Sigvardus Catharus Severinus,	laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.
Bermehren, Johan Fr. Nikolaj,	laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.

	Dyst Stil.	Religion.	Geogra- phi.	Historie.	Arithme- tik.	Geome- tri.	Hovedkarakter.	Engelst.
Rjær	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	Laudabilis.	laud.
Gjødeseu	laud.	laud.	ld. p. c.	laud.	laud.	laud.	Laudabilis.	laud.
Petersen	laud.	laud.	ld. p. c.	laud.	laud.	laud.	Laudabilis.	laud.
Brun	laud.	laud.	laud.	h. ill.	laud.	h. ill.	Laudabilis.	h. ill.
Lund	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	ld. p. c.	Laudabilis.	h. ill.
Boye	n. cont.	h. ill.	laud.	h. ill.	h. ill.	n. cont.	H. illaudabilis.	laud.
Høyer	n. cont.	h. ill.	laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	H. illaudabilis.	h. ill.
Bermehren . . .	laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	H. illaudabilis.	h. ill.

Immatriculations-Orden: Petersen, Rjær, Gjødeseu, Brun, Lund, Bermehren, Høyer, Boye.

Censurerende Professorer fra Kjøbenhavn: Verlauff, Clausen. Petersen. Ramus.

Til særskilt Prøve i det hebraiske Sprog's Elementer indstillede sig de tvende Akademister Jens Vilhelm Hansen og Nikolaj Anker Borch Hansen, hvilke begge i dette Fag erholdt Laudabilis.

De Skriftlige Opgaver til denne Examen vare følgende:

1. Opgave til latinst Stil.

Thracerne, om hvem de græske Forfattere berette, at de i den fjerneste Oldtid og længe før Beboerne af Grækenland selv have haft udmærkede Digtere, og at med Poesien forplantede (propagare) sig en vis højere Indsigt (sapientia) fra dem til de øvrige Grækere, vare i de Tider som vi kjende af Historiens Vidnesbyrd, et frigerst, vildt og ofte grusomt Folkeslag. Vel kan det ikke betvivles, at meget af det som fortælles derom, er mindre troværdigt; men det er dog saa langt fra at vi tør benægte det, at vi meget mere have Beviser hvoraf det er indlysende, at hine Efterretninger ere idetmindste for en stor Del sande. Et Exempel af denne Art er det som her skal fortælles. Da en thracisk Hær i den peloponnesiske Krig var kommet Athenienserne til Hjælp, paa en Tid da man havde ondt ved (difficulter, ægre posse.) at udrede Solden til dem, sendte Athenienserne disse Hjælpetropper tilbage med Befaling, at de paa Tilbagevejen skulde tilføje Athenienserne's Fiender den størst mulige Skade. Denne Befaling (decretum) var haard, men dog ikke given i den Hensigt, at den skulde udsæres paa den Maade som det skete af Thracerne. I en af Boeotiens Byer plyndrede de Borgernes Huse; de skaaede ikke engang Gudernes Templer, men gif endog saavidt, at de myrdede baade Menneſte og Dyr, og, som Rygtet fortæller, ombragte de i en offentlig Skole forsamlede Børn.

2. Opgave til Oversættelse fra Latin paa Danst.

Cicero Planco.

Et afui proficiscens in Græciam: et posteaquam de meo cursu rei publicæ sum voce revocatus, nunquam per M. Antonium quietus fui: cuius tanta est, non insolentia — nam id quidem vulgare vitium est — sed immanitas, non modo ut vocem, sed ne vultum quidem liberum possit ferre cuiusquam. Itaque mihi maximæ curæ est non mea quidem vita, cui satis feci vel ætate vel factis vel — si quid etiam hoc ad rem pertinet — gloria; sed me patria sollicitat in primisque, mi Plance, exspectatio consulatus tui, quæ ita longa est, ut optandum sit, ut possimus ad id tempus rei publicæ spiritum ducere (holde i Live). Quæ potest enim spes esse in ea re publica, in qua hominis impotentissimi atque intemperantissimi armis oppressa sunt omnia? et in qua nec senatus nec populus vim habet ullam? nec leges ullæ sunt, nec indicia, nec omnino simulacrum aliquod ac vestigium civitatis? Sed quoniam acta (Beretninger, Journaler over det Passerede) mitti ad te arbitrabar, nihil erat, quod singulis de rebus scriberem. Illud autem erat amoris mei, quem a tua pueritia susceptum non servavi solum, sed etiam auxi, monere te atque hortari, ut in rem publicam omni cogitatione curaque incumberes. Quæ si ad tuum tempus perducitur, facilis gubernatio est: ut perducatur autem, magnæ quum diligentie est, tum etiam fortunæ.

3. Oversættelse fra Dansk til Fransk.

Det stenige Arabiens Ørkener.

Man forestille sig et Land uden Grøde og uden Vand, en brændende Sol, en stedsfær Himmel, sandige Sletter, Bjerge som ere endnu mere bare, over hvilke Vjet udstrækker sig og Blikket taber sig uden at kunne standse ved nogen levende Gjenstand; et dødt og ligesom af Vinden affallet Land, som kun fremviser Benrade, omstrøede Kiselstene, opretstaaende eller omstyrtede Klippestykker; en aldeles affladt Ørken, hvor den Rejsende ingenfinde har aandet under Skyggen, hvor Intet ledfager ham, Intet gjenkalder ham den levende Natur: en fuldkommen Ensomhed, tusind Gange frygteligere end Skovenes, thi Træerne ere dog endnu Væsenet for Mennesket, men her seer det sig ene og derved mere isoleret, mere blottet, mere tabt i disse tomme og ubegrænsede Steder. Man seer overalt Rummet som sin Grav; Dagens Lys, sørgeligere end Nattens Skygge, gjenfødes kun for at oplyse hans Nøgenhed, hans Afmagt, og for at vise ham det Rædselsfulde i hans Stilling, ved at lade Tomhedens Grændser vige tilbage for hans Syn, ved at udsænde trindt om ham den Umaalelighedens Afgrund som stiller ham fra den beboede Jord, en Umaalelighed som han forgjæves vilde forsøge at gienngaa: thi Hunger, Tørst og brændende Hede overvælde ham alle de Øjeblikke som levedes mellem Fortvivlelse og Død.

4. Oversættelse fra Dansk til Tysk.

Ligesom Kritikens Navn er kommet til os fra Grækerne, saaledes er det ogsaa dem der først have opfundet den, og tillige bragt den til et højt Trin af Uddannelse og Fuldkommenhed. Thi efterat de store Digteres Tidsalder var forbi, tabte Sandsen for Digtekunsten sig alligevel ikke ganske hos dette Folk; og saaledes blev det snart en Videnskab, at kjende de efterladte skriftlige Mindesmærker i deres hele Omfang, at overskue dem alle, ved Sammenligning eller af Sammenhængen at udfinde og efter gjentagen Prøvelse bestemme de Tilfætninger eller Udeladelser hvortil der var Spor at finde i Haandskrifterne. Ved dette Arbejde havde Grækerne en stor Fordel,

fordi Kunstfølelsen der var saa almindelig, at man i det Hele var enig angaaende de Grundsatninger efter hvilke der blev dømt; og Kritikerne behøvede derfor i de fleste Tilfælde kun at stadfæste og tydeligere forklare de almindelige Domme. Ganste anderledes var det i denne Henseende hos Romerne, endstjønt deres Kritik var taget fra Grækerne, og ganske dannet efter deres. Thi netop denne Omstændighed, at en fremmed Dannelses og Digtekunst her var indført og havde flaaet Rødder, maatte ligesom danne en vis Kløft imellem Kunstfølelsen hos Folket og hos de Lærde. Men iøvrigt var Aanden hos dette Folk for praktisk, til at det skulde have haft Mere end enkelte store Lærde. Disse fik snart ingen Efterfølgere, og isærdeleshed gjælder dette om deres Poesi, at den henvisnede efter en kort og kunstigt frembragt Blomstringstid.

5. Religionsudarbejdelse.

Hvorledes virker Kristendommen paa særegen Maade til at nære og at luttre Kjærlighed til Gud?

6. Historisk Udarbejdelse paa Dansk.

Efter at have forklaret Tilstanden i Karthago og Forholdet til Rom i Tidsrummet mellem den 2den og 3die puniske Krig, fortæller Begivenhederne indtil den karthagiske Stats Undergang.

7. Historisk Udarbejdelse paa Fransk.

Après avoir nommé les pays qui formaient les provinces des pays-bas à l'avènement de Philippe second, on expliquera les motifs de l'insurrection de ces provinces sous ce souverain, et l'on exposera les principaux événements de la guerre qui eurent la conséquence, jusqu'à l'union d'Utrecht en 1579.

8. Arithmetisk Udarbejdelse.

Kubikroden af den periodiske Decimalbrøk 1,587962962962 skal angives nøjagtig og reduceres til sit simpleste Udtryk.

9. Geometrisk Udarbejdelse.

Paa den Korte som afstærer en Treiedel af en Cirkels Omkreds, er tegnet en Kvadrat hvis Areal er 363 Fod. Hvor stor er da denne Cirkels Radius?

Akademiets Skole har i det siden 1840 forløbne Tidsrum vedvarende kunnet glæde sig ved en saa betydelig Frekvents, at den har været den talrigste offentlige Skole i Landet, kun i et Aar med Undtagelse af Metropolitan-skolen. Eja alene er det bestemte Maximum af Elevpladser ved Opdragelsesanstalten steds holdt fuldtalligt, saaledes at de indkomne Begjæringer om saadanne Pladser ikke alle have kunnet tilfredsstilles, men idet man har tilbudt alle dem hvis Sønner ikke kunde erholde Elevpladser, at faae dem optagne som blot skolesøgende Disciple i Skolen, under Betingelse af at de anbringes i Huset hos Embedsmænd eller Embedsmænds Sønner i Sorø, har Skolen steds, foruden de ordinære Skolesøgende, hvis Forældre eller Værger boe i Sorø, haft et betydeligt Antal af saadanne extraordinært skolesøgende Disciple som ere Sønner af udenby's Forældre. Den i Akad. Tid. IV S. 154 omtalte Maade, at give nogle af deslige skolesøgende Disciple Exspectance paa de første ledigblivende Elevpladser, er derimod ikke i de senere Aar benyttet, idet de ommeldte extraordinært skolesøgende Disciple ikke gives nogenfømhelst bestemt Udsigt til senere at optages som Elever.

Skolens Frekvents har været:

	Elevér,	Skolefögende		ialt Disciple.
		indenby's	udenby's	
den 1ste Septbr. 1841	64,	26,	23,	113
— 1ste — 1842	64,	23,	15,	102
— 1ste — 1843	64,	25,	6,	95

Realdisciplinens Antal var den 1ste Sept. 1841 6, nemlig 3 i V. og 3 i IV Kl., 1ste Sept. 1842 2, 1 i V, 1 i IV Kl., og 1ste Sept. 1843 10, hvoraf 3 i IV, 4 i III, 3 i II Kl.

Med Indbegreb af Akademisterne har den hele Frekvents af den ved Akademiet studerende Ungdom ved de anførte tre Skoleaars Begyndelse været resp. 123, 112 og 109.

Gratistpladserne ved Akademiet have været tilstaaede, i Skoleaaret 1841—42 3 Akademister og 11 Elevér, i Aaret 1842—43 5 Akademister og 9 Elevér, i Aaret 1843—44 6 Akademister og 8 Elevér. Det Müllerske Stipendielegat har i de samme 3 Aar været tildelt respektive 3 Akademister, 11 Elevér, 3 Akademister, 11 Elevér, og 5 Akademister, 9 Elevér.

I økonomisk Henseende skulle alene meddeles følgende Regler for Akademiets Depositum her i Staden, som af Direktionen ere approberede efterat den oven S. 10 f. omtalte Forandring var foretaget, at bemeldte Depositum (saavel som den almindelige Skolefond) er bleven henlagt under Universitetskæsturen.

Ved Depositum bliver at føre en egen Kassebog, saavel som en af Kassereren ført Obligationsbog for samtlige derhen hørende Aktiver. Depositums oprindelige Bestemmelse, alene at opbevare en Del af Akademiets Formue, skal saavidt muligt strengt overholdes, og saaledes al Administration af Formuen blive det uvekkommende. Som Følge heraf bliver Regnskabet for Akademiet udelukkende at aflægge af dettes egne Regnskabsførere, som have at legitimere med Kvæstors Attest, hvor stor en Del af den kontante Beholdning og hvilke af Stiftelsens Aktiver der beroe i Akademiets Depositum under Kvæsturen. Alle Renter af private Obligationer blive at erlægge til Akademiets Hovedkasse; hvad derimod angaaer de kongelige og offentlige Effekter som tilhøre enten Akademiet selv eller de med samme forbundne Legater, da blive Renterne af disse i Terminerne at hævne af Kvæsturens Kasserer, hvorefter de strax udsendes til Soro. Kvæsturen faaer altsaa ellers ikke at oppebære anden Indtægt, end de kontante Summer og de Aktiver som indsættes til Forvaring i Depositum, af hvilke de førstnævnte blive fra Soro tilstillede Kvæsturen med Anmeldelser til Kvæstor og ligeledes til Direktionen. For at overholde stadig Overensstemmelse mellem Kvæsturens og Akademiets Bøger i Henseende til hvad der til enhver Tid indestaaer i Depositum, ville Kvartalsextrakter fra Kvæsturens Bogholder være at indsende til Direktionen, og Gjenparter af disse at tilstille Hovedkassen i Soro, ligesom lignende Gjenparter af de fra Soro hertil indsendte Kvartalsextrakter ville blive Kvæsturen at tilstille. Enhver som helst Udgift der skal afholdes af Soro Akademi, skal i Regelen uden Undtagelse udredes af sammes Hovedkasse, ogsaa forsaavidt den skal udtæles her i Staden, og saaledes herefter aldeles ingen saadan gaae igjennem Kvæsturen. Med Hensyn til Udbetalingen af de Gager (til Overbestyrelsen og Kontorpersonalet), Pensioner, Bartpenge og Revisionshonorarer af Akademiets Kasse, som hidtil ere blevene udredede af Depositum her i Staden, mod igjen at refunderes af Hovedkassen eller Forstkassen, har Direktionen bifaldet, at disse Udbetalinger, forsaavidt de fremdeles tilstedes at stee her i Staden, effektueres igjennem den almindelige Skolefond, til hvilken Ende en særskilt Konto bliver at anlægge i Skolefondens Hovedbog for Udlæg for Soro Akademi's Hovedkasse og en lignende for Udlæg for Forstkassen; hvilke dog blive at betragte alene som Versurfonti, og ikke at inddrage i Dpgjørelsen af Skolefondens Regnskab, da de, naar enhver Udgift strax refunderes, ville balancere ved hvert Aars Udgang. Kvæsturen har da, naar en saadan Udgift er passeret, strax at tilstille Hovedkassen eller Forstkassen i Soro den modtagne Udgiftsordre og rekvirere Beløbet refunderet; hvilket altid bør stee med næste Post. Saa snart Pengene ere indsendte, bliver Vedkommendes Kvittering

strax af Skolefondens Kassierer og Bogholder at forsyne med Paategning om, at Beløbet er refunderet af Akademiet, og derefter at tilstille Hovedkassen eller Forstkassen; hvorefter Udgiften i vedkommende Regnskab opføres som en fra samme selv iværksat Udtælling, blot med Bemærkning inden Linien, at Udbetalingen er effektueret gennem Skolefonden. Endelig bør, skjønt der ikke i Skolefondens Regnskab bliver at optage Noget om de omhandlede Udlæg, dog til Efterretning for Direktionen og Revisorerne af Skolefondens og Sorø Akademi's Regnskaber, inden 1ste Febr. hvert Aar tilstilles Direktionen en Afskrift in triplo af foremeldte Versurkonti i Skolefondens Hovedbog for det afvigte Aar, paa hvilke Konti Indtægt og Udgift bør være salderede med hinanden.

Resultatet af de afsluttede Regnskaber for 1843 indeholdes i følgende Oversigt over Akademiets Indtægter og Udgifter i bemeldte Aar, sammenholdte med det allernaadigst approberede Budget.

Sorø Akademi's Indtægter og Udgifter i 1843.

Indtægtsposter.	Virkelig Indtægt.		Mere end Budgetsummen.		Mindre	
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
1. Kapitalrenter	37786.	82	1786.	82		
Overskudet hidrører væsentlig, dels fra den Rente-besparelse som er bevirket ved successive Indbetalinger paa Akademiets rentebærende Gjæld, som den 1ste Jan. 1843 udgjorde 123700 rb., men som i Regnskabsaaret ganske blev afgjort, dels fra at en indfrikt Kapital paa 98000 rb., som hertil blev anvendt, først indbetaltes midt i Jan. 1844, hvorved dennes Rente fra 1ste Decbr. til Indbetalingsdagen, 387 rb. 78 fl., blev indbragt i Regnskabsaaret.						
2. Jordebogsindtægter	76689.	6 $\frac{3}{4}$	9626.	39 $\frac{3}{4}$		
Disse Indtægter bestaae i følgende Poster:						
a. den planmæssige Afgift i Rug, Byg og Havre 4809 Td. 5 Sk. 3 $\frac{1}{2}$ Fdr. og i Penge 229 rb. 91 fl., samt 5 Tdr. Rug af Mørup Gods, var kalkuleret til . 41934. 24. men indkom med 52950. 70 $\frac{1}{2}$.						
b. Landgilde, Høveri- og Smaaredelelspenge, samt Afgifter af Husmænd	8946.	47.	—	—	8556.	64 $\frac{3}{4}$.
c. Forpagtnings- og Lejefgifter	8402.	71.	—	—	8327.	21.
d. Tienderefusioner, forsaavidt de ikke ere indbefattede under a.	2779.	17.	—	—	3418.	83 $\frac{1}{4}$.
e. Indfæstninger, Refognitioner og andre tilfældige Indtægter	5000.	—	—	—	3435.	55 $\frac{1}{4}$.
	67062.	63.			76689.	6 $\frac{3}{4}$.
Det betydelige Overskud paa denne Post er især foranlediget ved Kapitelstartens betydeligt højere Beløb end den kalkulerede Pris der ved Budgettets Affattelse blev lagt til Grund.						
3. Forstindtægternes Overskud	12285.				1931.	33
Aarsagen til den ringere Indtægt end kalkuleret ligger i de mindre gunstige Affætningsforholde og lavere Brændpriser.						
4. Kontingenter af Akademister, Elever og Skolefogende	8042.	40		42.	40	
5. Tilfældige Indtægter ved Hovedkassen	1111.	84 $\frac{1}{2}$		571.	84 $\frac{1}{2}$	
Summa Indtægt	135915.	21 $\frac{1}{4}$	12027.	54 $\frac{1}{4}$	1931.	33
Fradrages det mindre Indkomne end normeret				1931.	33	
Er i det Hele indkommet over Budgetsummerne				10096.	21 $\frac{3}{4}$	

Udgiftsposter.

	Virkelig Udgift.		Mere end Budgetsummen.		Mindre	
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
1. Halvdelen af Udgifterne ved Overbestyrelsen	6248.	23			371.	73
Besparelsen hidrører væsentligst fra den foretagne Forandring i det Direktionen underlagte Regnskabs- og Kassensystem, som er bleven henlagt under Rådskuren, samt ny Regulering af Sekretariatets og Revisionens Personale, hvorved navnlig Revisionsskontoret blev reglementeret med en Arbejder mindre end hidtil (se oven S. 12).						
2. Gager og Lønninger	28550.	66 $\frac{1}{4}$			2747.	29 $\frac{3}{4}$
Besparelsen har fornemmelig sin Grund i at Direktor-Embedet ikke i Aarets Løb har været besat, og at ligeledes Lektorposten i den græske Philologi efter Lektor Bojesens Konstitution som Rektor bortfaldt.						
3. Husleje for nogle Embedsmænd	774.	=	100.			
Da Lektor Bojesen som konstitueret Rektor beholdt sin Bolig, maatte der lejes en ny Bolig til en af de konstituerede Lektorer.						
4. Pensioner og Bartpenge	6817.	42 $\frac{1}{2}$	817.	42 $\frac{1}{2}$		
De i Aarets Løb tilkomne ny Pensioner (til Lektor Rielsens Døtre, Musiklærer Pedersen og Bogholder Justitsraad Bloch) kunde kun for en mindre Del afholdes af hvad der af Budgetsummen var disponibelt.						
5. De med Økonomien forbundne Udgifter	12749.	63 $\frac{1}{2}$			687.	16 $\frac{1}{2}$
Da Bærdien af den Spiseværdien leverede Deputatsæt beregnes efter Kapitelstarten for det Aar i hvilket Forbruget stiger, er det umuligt, i Budgettet, der saaledes affattes langt over et Aar før denne Kapitelstart sættes, med Nøjagtighed at beregne denne Post.						
6. Omkostningerne ved Deputatbrændets Opfyldning og Transport	1308.	80	58.	80		
Overskridelsen er forårsaget ved Forøgelsen af Akademisternes og Adjunkternes Antal, og derved at den entledigede Musiklærer som Organist beholdt sit Deputat.						
7. Belysningsomkostninger	1031.	56			168.	40
De billigere Priser paa Belysningsmaterialier have forårsaget den mindre Udgift.						
8. Den akademiske Læsesal, Bibliotheket og øvrige videnskabelige Apparater	1220.	19			59.	77
9. Skoleudgifter	4849.	85	149.	85		
Afdelingens Littr. a er paa Grund af de ved den akademiske Lærestalts Adskillelse fra Skolen i flere Henseender foranledigede større Bekostninger overskredet med et betydeligere Beløb, hvorimod under Littr. b er besparet den oven S. 184 omtalte Sum, derved at Badehusets Ombygning bortfaldt.						
10. Ridekosten	696.	12	96.	12		
Overskridelsen hidrører fra at en ny Hest mere end forud beregnet maatte anskaffes.						
11. Plantagehaven	1102.	41	12.	41		
12. Lystkøben	94.	86			5.	10
13. Bygningsudgifter	11210.	91			1289.	5
Ved Akademiets mange og vidtløftige, tildels meget gamle, Bygninger er det naturligtvis meget vanskeligt, forud nøjagtigen at beregne, hvilke Reparationer der blive at foretage.						
14. Til Sorø Kirkes Indvendige samt Kirkegaarden . .	106.	94 $\frac{1}{2}$			93.	1 $\frac{1}{2}$
At næsten Halvparten af den bestemte Sum er besparet, har alene sin Grund i, at en paatænkt Forøgelse af Kirkegaarden først i 1844 er bleven iværksat.						
15. Skatter, Kommuneafgifter samt Brandforsikringsomkostninger	1062.	68 $\frac{1}{4}$			187.	27 $\frac{3}{4}$
Er	77824.	60	1234.	68 $\frac{1}{2}$	5608.	88 $\frac{1}{2}$

	Virkelig Udgift.		Mere end Budgetsummen.		Mindre	
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
Fra forr. Side	77824.	60	1234.68 $\frac{1}{2}$		5608.	88 $\frac{1}{2}$
Besparelsen hidrører mest fra Nedsættelse i Brand- kontingentet af Kjøbstadbygninger.						
16. Det Hellenbergske Institut	1800.					
17. Fordebogsudgifter	26633.	72 $\frac{1}{2}$	1132.56 $\frac{1}{2}$			
Aarsagen til Overskridelsen paa denne Post er, at medens de øvrige Underafdelinger af samme have haft til dels betydelig Besparelse, er under Lit. b, Bedligholdelse af Hovedgaarde o. s. v., udgivet 1324 rb. 60 fl. over Budgetsummen formodentlig en nødvendig befunden Tilbygning til Laden paa Hoved- gaarden Store Ladegaard, hvortil ved kongl. Resol. af 30te Juni 1843 blev specielt bevilget udenfor Budgets- summen indtil 1727 rb. 93 $\frac{1}{2}$ fl., og under Lit. c, til Gudsernes Forbedring, ligeledes 560 rb. 53 fl. til Opførelse af en ny Skole paa Tøpshøj Mark, hvortil ved kongl. Resol. af 9de Decbr. 1842 blev bevilget, at vedkommende Kommune maatte frit ud- leveres de fornødne Materialier.						
18. Tilfældige Udgifter	1571.	81	571.81			
19. Reservekonto til ekstraordinære Udgifter	2611.	53			388.	43
Summa Udgift	110441.	74 $\frac{1}{2}$	2939.14		5997.	35 $\frac{1}{2}$
Gradrages det som er udgivet over det Normerede					2939.	14
er i det Hele udgivet mindre end Budgetsummerne					3058.	21 $\frac{1}{2}$
Som ovenfor anført, er indkommet over Budgetsummerne					10096.	21 $\frac{1}{4}$
Det ved Budgettet kalkulerede Overskud var					12319.	
Den virkelige Totalindtægt var	135915.	21 $\frac{1}{4}$				
Altsaa virkeligt Overskud	25473.	42 $\frac{3}{4}$			25473.	42 $\frac{3}{4}$
hvilket Overskud er indgaaet som Forøgelse i Akademiets Formue. Denne, som den 31te Decbr. 1842 udgjorde:						
rentebærende	904653 rb. 80 $\frac{1}{4}$ fl.,		44496 rb. 47 $\frac{1}{2}$ fl.,		949150 rb. 31 $\frac{3}{4}$ fl.	
iffferentebærende						
tilsammen						
men som ved Afgang af nogle iffferentebærende Fordringer, for hvilke der paa Skiftet efter ved- kommende Debitorer intet Udlæg erholdtes, til Beløb			7542 — 6 —		7542 — 6 —	
er nedgaaet til	904653 rb. 80 $\frac{1}{4}$ fl.,		36954 rb. 41 $\frac{1}{2}$ fl.,		941608 rb. 25 $\frac{3}{4}$ fl.	
er nemlig i Aarets Løb forøget med	16412 — 51 $\frac{1}{2}$ —		9010 — 87 $\frac{1}{2}$ —		25423 — 43 —	
og udgjorde derefter den 31te Decbr. 1843	921066 rb. 35 $\frac{3}{4}$ fl.,		45965 rb. 33 fl.,		967031 rb. 68 $\frac{3}{4}$ fl.	
hvorved bemærkes, at naar det her anførte Totalbeløb af Formuens Forøgelse er 50 rb. mindre end det ovenangivne Netto-Overskud, berøber dette formentligen paa en Fejl som først ved den endelige Revision af Regnskaberne vil kunne udfindes.						
Nysnævnte rentebærende Formue indeholdt i følgende Effekter:						
private Panteobligationer	780361	rb. 54 $\frac{1}{4}$ fl.				
Banobligationer	66257	— 17 —				
kongelige Obligationer	24412	— 44 —				
Obligation fra Frue Kirke	50005	— 15 $\frac{1}{2}$ —				
	921066	rb. 34 $\frac{3}{4}$ fl.				
At dette ikke stemmer med de ovenfor S. 82 angivne Beløb af de i Kvæsturen indestaaende Effekter, kan naturligen forklæres, dels af en noget forskjellig Tid for Angivelsen, dels af at enkelte Obligationer tilfældigvis kunne have været ude af Kvæsturens Børge, saasom i Anled- ning af Tinglæsning o. desl.						
Jøvrigt bemærkes, at ifølge kongelig Resolution af 6te Oktober 1839 er Akademiets Grundfond bestemt til 750000 rb., Resten er Reservefond.						
Den iffferentebærende Formue bestod i følgende Poster:						
Kontante Beholdninger	7146	rb. 55 fl.				
Restancer	12431	— 36 $\frac{1}{4}$ —				
Forssud	7060	— 13 $\frac{1}{2}$ —				
Banaktier og tilgodehavende Fordringer	19317	— 25 —				
	45985	rb. 33 $\frac{3}{4}$ fl.				
hvorimod der skyldtes bort	20	— —				
er ovennævnte	45965	rb. 33 $\frac{3}{4}$ fl.				

Under det nysnævnte Tilgodehavende er indbefattet Fordringen paa den forrige Kassereers Bo, 15608 rb. 56 ff., hvilken forventes for største Delen, om ikke det Hele, at ville blive dækket.

Under den anførte Kapitalformue ere ikke indbefattede de tre med Akademiet forbundne Legater, det Schytteſke, Scavenius' Stiftelse og det Müllerſke Stipendielegat.

Det førstnævnte, som oprindeligt bestod af en Gaard i Soro, der ved Professor Schyttes Testament af 23de April 1791 skænktes til Enkefæde for to Enker efter Akademiets Professore, bestaaer nu af en rentebærende Kapital, da Gaarden ifølge allerhøjeste Resolution af 28de August 1816 blev bortsolgt, mod at Renten af Kjøbesummen skulde anvendes til Huslejemhjælp for to Professorenker. Legatets Kapitalformue var ved Udgangen af 1842 i kongelige og Kredittasse-Obligationer 1800 rb. samt i 3 pCt. engelske Obligationer 300 £ St. evaluerede til 2000 —

3800 rb.

I 1843 er for Legatet bleven indkjøbt en kongelig Obligation for 100 -

hvorefter Legatets Formue den 31te Decbr. 1843 udgjorde 3900 rb. foruden en kontant Beholdning af 102 rb. 87½ ff.

Scavenius' Stiftelse for Lærerenker blev oprettet ved et af daværende Direktor Dr. Estrup og Hustru oprettet og under 14de Maj 1833 allernaadigst konfirmeret Gavebrev, hvorved til bestandigt Enkefæde for tvende Enker efter Lærere ved Akademiet og dets Skole skænktes Gaarden Nr. 37 paa Byens Torv, med 100 rb. til at bekoste nogle Reparationer paa Bygningen, samt til dens fremtidige Vedligeholdelse 1000 rb. i kongelige Obligationer. Enkefædets to Beboelseslejligheder benyttes for Tiden af Enkerne efter de afdøde Lektorer Mag. Bilster og Dr. Bredsdorff. Ved Slutningen af 1842 ejede Legatet, hvis ovennævnte Kapital i de tidligere Aar, da der ingen Enker vare som kunde benytte Lejlighederne, ved dets Bortlejlse var opvoret, en Formue af 1700 rb. foruden den indfriele Bankbestelsesobligation paa Gaarden, for 70 rb. 39 ff. I 1843 har Kapitalformuen ingen Fremvært haft; den kontante Beholdning ved Arets Udgang var 24 rb. 19 ff.

Det Müllerſke Stipendielegat, stiftet af Lægen Müller ved Testament af 1828 til Fordel for Embedsmænds Sønner der studere ved Akademiet, anvendes ifølge den under 8de Maj 1829 allernaadigst konfirmerede Fundats til Stipendier for Elever og Akademister af nysnævnte Klasse, saaledes at hver nyder 50 rb. aarlig. Hidtil have kun i det Højeste 16 Portioner af Legatet været uddelte, men da det nu har naaet den hertil fornødne Størrelse, ville herefter 18 Portioner kunne uddelles. Kapitalformuen, som ved Udgangen af 1842 havde beløbet 22534 rb. 23¼ ff.

blev i 1843 forøget med 350 —

og udgjorde saaledes den 31te Decbr. 1843 22884 rb. 23¼ ff. foruden en kontant Beholdning af 66 rb. 23½ ff.

Samtlige 3 Legater havde saaledes en Kapitalformue

det Schytteſke Legat 3900 rb.
— Müllerſke 22884 — 23¼ ff.
Scavenius' Stiftelse 1700 —

28484 rb. 23¼ ff.

Følgende er det for 1844 allernaadigst approberede Budget, med Angivelse af den ovenomtalte af Direktionen foretagne Klassifikation af Udgifterne efter de tre Underafdelinger: A. Den akademiske Lærestalt, B. Opdragelsesanstalten og Skolen, C. Akademiet ialmindelighed.

Indtægt.

		Budget for 1844.	
		rb.	ff.
1. Kapitalrenter		37200.	
Reservefonden, der i forrige Aars Budget var beregnet til	150000 rb. formodes ved Udgangen af Aaret 1843 at ville stige til	180000 —	
	af hvilken Forøgelse 30000 rb. det her beregnede højere Beløb end i Budgettet for 1843, 1200 rb., udgjør sædvanlig 4 pCt. Rente.		
2. Fordebogsindtægter		61893.	32
Indtægterne under denne Konto, hvilke ere 2169 rb. 31 ff. mindre end for 1843, bestaae af følgende specielle Poster:			
a. den planmæssige Afgift i Rug, Byg og Havre 4839 Tdr. 2 Skpr. 1½ Tdr. af hvert Slags, samt i Penge 230 rb. 43 ff., og desuden 5 Tdr. Rug af Mørup Gods og 7 Tdr. Byg og 1 Td. Havre af Nordruplund Gods, anslaaede til 3 rb. 48 ff. pr. Td. Rug, 2 rb. 72 ff. pr. Td. Byg og 13 mf. pr. Td. Havre	41000 rb. 5 ff.		
b. Landgilde-, Haveri- og Smaaaredselspenge af Husmænd 8662 — 23 —			
c. Forpagtnings- og Leiesafgifter	7451 — 83 —		
Er 57114 rb. 15 ff.		102093.	32

			Budget for 1844.	
			rb.	ff.
Fra forr. Side 57114			rb.	ff.
d.	Tienderefusioner, forsaavidt disse ikke ere indbefattede under Lit. a	2779 — 17 -	102093.	32
e.	Indfæstninger, Rekognitioner og andre tilfældige Indtægter	5000 — -		
			64893	rb. 32 ff.
hvorhos bemærkes				
ad a.	Bel ere Kornafgifterne forhøjede ved Afgang mellem de gamle Fæstere, men Indtægten alligevel nedsat, da en lavere Kapitels-tart, hvorefter Indtægterne svares, maa ventes i Aaret 1844. Den tilkomne Afgift 7 Edr. Byg og 1 Ed. Havre af Nordrup-lund Gods har hidtil været opført blandt Afgifterne under Lit. b, men da den svares i uforanderlig Afgift af nogle under dette Gods bortarbefæstede Jorder, er den nu tilført denne Post.			
ad b.	Indtægten er her nedsat dels formedelsk nogle gamle Fæsternes Afgang, hvis Afgifter nu ere indgaaede under Lit. a, dels derved, at ved en nu truffet Foranstaltning ere de jorddrotlige Afgifter af nogle i sin Tid til Fredstov indtagne Jorder, der svarede af Akademiets Forstvæsen til Jordebogskasserne, bortfaldne og dermed ogsaa, forsaavidt de udrededes af Bøndergodset, for denne Posts Vedkommende ophørte.			
ad c.	Paa samme Maade har denne Omstændighed, forsaavidt disse Afgifter have hvilet paa Hovedgaardsjorder, bevirket Nedsættelsen i denne Post.			
3.	Forstindtægternes Overskud i Forstaaaret fra 1ste Oktober 1843 til 30te September 1844		11681.	42
	Samtlige Forstindtægter ere kalkulerede til	30540	rb. 35 ff.	
	Udgifterne	14458 — 89 -		
			Overskud	16081
Herfra Bærdien af de afgivne Deputater omtrent			6000 — -	
			tilbage	10081
Teglværkerne ere anslaaede at ville give Indtægt af			4800	rb.
efter Fradrag af Udgifterne			3200 —	
			1600 — -	
			11681	rb. 42 ff.
Indtægtens Formindskelse i Sammenligning med Budgettet for 1843 med 2354 rb. 85 ff., hibrører væsentligst fra at Skovenes Udbytte for Forstaaaret 184 $\frac{3}{4}$ har maattet kalkuleres efter lavere Priser end for det foregaaende Aar.				
4.	Kontingenter af Akademister, Elever og Skolesøgende		8000.	=
5.	Extraordinære og tilfældige Indtægter		500.	=
Denne Post er nedsat til den runde Sum af 500 rb., som mere antages at nærme sig til hvad der i Virkeligheden kan forventes.				
Summa Indtægt			122274.	74
Udgift.				
1.	Halvdelen af Udgifterne ved Overbestyrelsen		6620.	=
2.	Gager og Lønninger		31354.	80
Disse Udgifter falde paa følgende Hovedafdelinger:				
a.	det faste Lærerpersonale	23196	rb.	= ff.
b.	Embedsmændene ved Godsbestyrelsen og Regnskabsvæsenet	5750 — -		
c.	adskillige Embedsmænd og Betjente	2408 — 80 -		
			ialt	31354
ad c.			Forøgelsen af 56 rb. 80 ff. hibrører fra, at Gaardskarlen og Ringeren, der er aflagt med en Løn af dette Beløb, hvilken hidtil har været opført under Post 5, er henført under denne Konto, hvortil han som Betjent synes rigtigere at henhøre.	
Jøvrigt erindres, at da den endelige Ordning af Akademiets fremtidige Organisation endnu er uafgjort, og da ved denne Sags definitive Afgjørelse vil blive nærmere allernaadigst bestemt, hvorvidt Direktørposten paa samme				
Er			37974.	80

Budget for
1844.

rb. fl.
37974. 80

Fra forr. Side

Maade som hidtil skal besættes, er Gagen for dette for Tiden vakante Embede beregnet med under nærværende Konto, og vil saaledes denne midlertidigen disponible Sum kunne anvendes til at afholde de flere Udgifter, tilsammen 1390 rb. paa bemeldte Konto, hvilke de foreløbigen trufne Foranstaltninger, samt enkelte Læreres højere Gagering m. v. have foranlediget.

Fordelingen mellem A. den akademiske Anstalt, B. Opdragelsesanstalten og Skolen, C. Akademiet ialmindelighed, er følgende:

A. Den fungerende Direktør og Lektorerne	13010 rb.	
Til Kontorhold for den fungerende Direktør	200 —	
Kunsthjælperne	1850 —	
Gartneren	300 —	
Staldkarlen	118 —	
Pedellen	80 —	
	15558 rb.	= fl.
B. Den konstituerede Rektor og Adjunkterne	7358 rb.	
Til Kontorhold for den konstituerede Rektor	200 —	
Assistenten ved den pædagogiske Opdragelse	578 —	
	8136 —	= -
C. Embedsmændene og Betjentene ved Gods-, Kasse- og Regnskabsvæsenet	5900 rb.	= fl.
Andre i indirekte Forbindelse med Akademiet		
staaende Embedsmænd og Betjente	1760 — 80 -	
	7660 — 80 =	
	31354 rb.	80 fl.

3. Husleje for nogle Embedsmænd 921. =

Denne Post er forhøjet med 250 rb., idet der dels har maattet træffes Foranstaltning til at skaffe en Lektorbolig endnu tilveje, efterat den ved Skolen og Opdragelsesanstalten konstituerede Rektor har indtil videre beholdt sin hidtil hafte Lektorbolig, og dels den ved Akademiet antagne Musiklærer har maattet tillægges en Huslejahjælp, da den i Aarets Løb allernaadigst entledigede Musiklærer var forbeholdt sin hidtil hafte Bolig som Organist ved Sorø Kirke, i hvilken Tjeneste han fremdeles forbliver.

Fordeelt som følger:

A. Til en Lektor	100 rb.	
Musiklæreren	150 —	
	250 rb.	
B. Den konstituerede Rektor	244 —	
C. Kasseherren	200 rb.	
Organisten	200 —	
Bogteren	30 —	
	430 —	
	924 rb.	

4. Pensioner og Bartpenge 8000. =

Denne Post, som i forrige Aars Budget var kalkuleret til 6000 rb., er ved ny i Aarets Løb ifølge specielle allerhøjeste Resolutioner tilkomne Pensioner forøget til 7,808 rb. 32 fl.

Fordeelt saaledes:

A. Forhenværende Direktør Tauber, forh. Lektor Molbech, Professorerne Borchs, Nissens og Steenstrup's Enke, Lektorerne Bilster's og Bredsdorff's dito, afg. Berider Major Wittes Datter, Professor Molbech's 3 Døttre, Gartner Nissens Enke, afg. Direktør Waages 5 Børn, afg. Lektor Kiellsens to Døttre, forh. Musiklærer Pedersen	5963 rb.	32 fl.
C. Revisor Kammerraad Jbsen, Kasseherren Kammerraad Enkebølls Enke, Forstander Kammerraad Gierfings dito, Kontorchef Kancelliraad Lunds dito, afg. Skovriden Møllers 3 Døttre, Justitsraad Bloch, Kancelliraad Friberg, ialt	1845 —	= -
Til eventuelle Pensioner	191 —	64 -
	8000 rb.	

5. De med Økonomien forbundne Udgifter 13841. 64

Der udredes nemlig:

a. til Økonomus i Penge og Naturalier	10768 rb.	64 fl.
b. til Oldfruen	1983 —	= -
c. til Sygevarterken	550 —	= -
d. til Opvarterne hos Akademikerne og Eleverne	540 —	= -

ialt 13841 rb. 64 fl.

eller 404 rb. 80 fl. mere end efter Budgettet for 1843, hvortil bemærkes:

ad a. Forsøgelsen er bevirket dels ved en nødvendig befunden Forandring i Spisereglementet for Eleverne, der har medført et Tillæg til Spiseværtens Godtgørelse, dels ved at der for næste Aar maa regnes paa et noget højere Antal af Akademiker ved Stiftelsen.

		Budget for 1844.	
		rb.	fl.
		60740.	48
		Fra forr. Side	
ad b.	Forhøjelsen her er bevirket ved fidsnævnte Omstændighed, at Akademisternes Antal vil i næste Aar blive noget større.		
ad d.	Til Medhjælp ved Opvartningen har her maattet tillægges 30 rb., hvortil føjes, at, som ovenfor ved Post 2. c. bemærket, er Lønningen til Gaardskarlen og Ringeren, der i forrige Aar var opført under denne Post Litr. e, henført til bemeldte Konto.		
Fordelt saaledes:			
A.	Økonomus: 12 Akademister	1248	rb.
	Oldfruen ligeledes	288	—
	Opbarteren i Akademistboligen	210	—
		1746	rb. = fl.
B.	Økonomus:		
	Deputatsed	1220	rb.
	Løn	300	—
	for Rektor (Direktor)	100	—
	til Inventarium	100	—
	for 4 Adjunkter, 64 Elever og 4 Dyppassere	7384	—
	for Tillæg til Mellemmaden	176	— 64 fl.
	for Beværtning med The til Eleverne . .	240	— = -
		9520	— 64 -
Oldfruen:			
	for 4 Adjunkter, 64 Elever og 4 Dyppassere . .	1680	rb.
	til Inventarium	15	—
		1695	— = -
Sjogebarterstjen		550	— = -
4 Dyppassere samt en Medhjælper		330	— = -
		13841	rb. 64 fl.
6.	Omkostningerne ved Deputatbrændets Opfyldning og Transport	1250.	=
Fordelt saaledes:			
A.		200	rb.
B.		900	—
C.		150	—
		1250	rb.
7.	Belysningsomkostninger	1200.	=
Fordelt saaledes:			
A.		100	rb.
B.		1050	—
C.		50	—
		1200	rb.
8.	Bibliothekets Læsesal, Bibliotheket og øvrige videnskabelige Apparater	1480.	=
Et Tillæg af 200 rb. til Akademiets Bibliothek er befundet nødvendigt paa Grund af den aarlige Erfaring om Utilstrækkeligheden af den hidtil nørmerede Sum, naar det blot nogenlunde skal forsynes med de vigtigste Skrifter i de forskellige Fag.			
Fordeling:			
A.	Bibliothekets Læsesal og Bibliotheket	1000	rb.
	Den physiske Instrumentsamling, den zoologiske, den mineralogiske og den botaniske Samling	480	—
		1480	rb.
9.	Skoleudgifter	3920.	=
Den her udførte Sum falder paa følgende specielle Udgitposter:			
a.	Programmer, Undervisnings- og Musikapparater, Elevernes Morstabsbibliothek og Timeundervisning	1400	rb.
Fordeling:			
A.	Det aarlige Program at trykke	300	rb.
B.	Det aarlige Program at trykke	150	—
	Undervisningsapparater }	400	—
	Musikapparater }	400	—
	Elevernes Morstabsbibliothek	50	—
	Extratimer	500	—
		1400	rb.
b.	Reparationer i Skole- og Opdragelseslokalet samt Bedligeholdelse af Skole- og Gymnastikinventariet	1070	—
Fordeling:			
A.	Inventarium m. v. i Akademi- og Akademistbygningen, samt til Stude- og Fagteapparaterne samt de 2 Baade . .	220	rb.
B.	Inventarium m. v. i Akademibygningen }	700	—
	Elevernes Have }	700	—
	Gymnastikapparaterne og Badehuset }	700	—
	Isen at afpale til Skøjtelejen }	150	—
	Til Anskaffelse af nyt Dækketøj	150	—
		1070	rb.
c.	Udgifter ved reglementerede Fester og Højtideligheder	1450	—
		ialt 3920	rb.
		Er	68590. 48

Budget for
1844.

rb.	fl.
68590.	48

Fra forr. Side

Fordeling:

A.	650 rb.
B.	800 —

1450 rb.

Denne Post var i forrige Aars Budget opført med 4700 rb., hvorunder imidlertid var indbefattet en extraordinær Udgift til et nyt Badehus af 1500 rb., og udgjorde saaledes, efter Fradrag af dette Beløb, kun for ovenstaaende Udgiftsposter 3200 rb. eller 720 rb. mindre end det her kalkulerede Beløb; hvorom fortales:

ad a. Er forøget med 150 rb., da efter den ved Akademiet indtraadte Adskillelse af den akademiske Læreanstalt og Skolen samt Opdragelsesanstalten, for sidstnævnte et særskilt Program vil udkomme, ved hvis Udgivelse Omkostningerne ville udgjøre bemeldte Beløb.

ad b. Er tillagt 220 rb., navnlig paa Grund af en nødvendig i næste Aar forestaaende Anskaffelse af noget nyt Opdragelsesanstalten vedkommende Inventarium.

ad c. Denne Post har maattet forøges med 350 rb. Uagtet alle fra Direktionens Side anvendte Bestræbelser for at holde denne Udgiftspost indenfor dens hidtil hafte Grændser, og uagtet herom de omhyggeligste Forhandlinger have været førte med den fungerende Direktør og den konstituerede Rektor ved Akademiet, har dette dog ikke været muligt. Paa et saa isoleret og for alle offentlige Forlystelser blottet Sted som Sørø, og under det ensformige og for alle selskabelige Glæder og Familieomgang fjernet Liv som Akademiets Ungdom fører, ere de ved Akademiet anordnede Fester og Højtideligheder under Akademiets Opsyn og Garanti et af de virksomste Midler til at vedligeholde det Liv og forskaffe den Opmuntring der er nødvendig for den studerende Ungdom, naar den ikke skal forledes til raa og for Sædeligheden farlige Forlystelser, men have Lejlighed til ogsaa at udvile sig ved selskabelig Dannelse. At denne Udgiftskonto ikke opføres med et mindre Beløb end at den kan nogenlunde svare til sit Niemed, er saaledes af en saa indgribende Bigtighed for Akademiet som et opdragende Institut, at man, tvunget af hin i et rigtigt pædagogisk Hensyn begrundede Nødvendighed, ikke har kunnet undgaae at foreslaae Postens Forhøjelse til det her opførte Beløb, som er det ringeste hvormed denne Post, naar Niemedet nogenlunde skal opnaaes, vil efter den vundne Erfaring kunne aflægges.

10. Ride-skolen	600. =
Fordeling: vedkommer A alene.	

11. Plantagehaven	1000. =
Fordeling: ligeledes A alene.	

12. Lysskoven	100. =
Fordeling: vedkommer C alene.	

13. Bygningsudgifter	12500. =
----------------------------	----------

Da den extraordinære Reparation af Attiken omkring Akademiets Hovedbygning, som for 1843 gav Anledning til Forøgelse af denne Post, i 1844 vil blive fortsat, har det samme Budgetbeløb her maattet bibeholdes.

Fordeling:

A.	2500 rb.
B.	7500 —
C.	2500 —

12500 rb.

14. Sørø Kirkes Indvendige samt Kirkegaarden	200. =
--	--------

Fordeling:

A. Kirkens indvendige Prydelse og Kirkegaarden	100 rb.
B. Andre Udgifter	100 —

200 rb.

15. Skatter, Kommuneafgifter samt Brandforsikringsomkostninger (herunder 300 rb. som ifølge kongl. Resolution af 13de Maj 1801 svares af Akademiet til Sørø Kjøbstads Skolevæsen)	1250. =
---	---------

Fordeling:

A.	200 rb.
B.	500 —
C. (herunder Bidraget til Sørø Kjøbstads Skolevæsen)	550 —

1250 rb.

Er 84330. 48

		Budget for 1844.	
		rb.	fl
		Fra forr. Side	
16.	Det Jøllenbergſke Inſtitut	84330.	48
Fordeling: vedkommer C alene.		1800.	-
17.	Jordebogsudgifter	22029.	48
Den her beregnede Sum udkommer ſaaledes:			
a.	Lønninger, Penſioner, Underſtøttelſer og Refuſioner . .	3445	rb. 24 fl.
b.	Bedligeholdelſe af Hovedgaarde, Kirker og Eprøſter . .	5266	— " -
c.	Bidrag til Godſernes Forbedring	5195	— " -
d.	Skatter, Kommuneafgifter, Bankheftelſesrenter og Renter af Kapitaler ſom hefte paa Godſerne, ſamt Bidrag til Fattigvæſenet paa diſſe	5866	— " -
e.	Tilfældige Udgifter	1085	— " -
f.	Extraordinære Udgifter	1172	— 24 -
		ialt 22029 rb. 48 fl.	
hvorhos bemærkes:			
ad a.	Iſølge allerhøjſte Reſolution af 11te Marts 1837 udbetales Amtmanden over Sorø Amt af Akademiets Kaſſe, for at udføre Amtmandsforretningerne paa den i Sorø Amt beliggende Del af Friherſkabet Holberg, en Godtgjørelſe af 25 rb. aarlig, hvilken i de foregaaende Aars Budgetter har været forbigaaet, men her er medtaget og giver Poſten dens nuværende Forøgelſe.		
ad b.	Ligesom denne Poſt i Budgettet for 1843 blev givet et extraordinært Tillæg af 4,500 rb. til et nødvendigt Bygningsforetagende paa Godſet, er der her tillagt denne Konto 1000 rb. til Udførelſen af en ved Akademiets Hovedgaard Nordruplund's Hovedbygning i 1844 foreſtaaende nødvendig Hovedreparation.		
Fordeling: vedkommer C alene.			
Tøvrigt have de enkelte Underafdelinger følgende ſpeciellere Beſtemmelſer.			
a.	Lønninger	1266	rb. 32 fl.
	Penſioner og Underſtøttelſer	1016	— 72 -
	Tre Glevs Dylærelſe paa Jonstrup Seminarium	378	— " -
	Refuſioner	784	— 16 -
		3445 rb. 24 fl.	
b.	Hovedgaarde	2750	rb.
	Akademiets 15 Kirker	2500	—
	Akademiets 3 Eprøſter	16	—
		5266 — " -	
c.	Bøndergaardens Ombygning	2850	rb.
	Forbedrede Agerdyrkningsredſkaber	150	—
	Heſte- og Kvægablens Forbedring	150	—
	Jordbrugets Forbedring ialmindelighed	1200	rb.
	paa Hovedgaardene iſærdeleſhed	445	—
		1645 —	
	Landmaalers-Forretningernes Udførelſe	300	—
	Til det landøkonomiſke ſeſtkab	100	—
		5195 — " -	
d.	Skatter og Kommuneafgifter	3350	rb.
	Bankheftelſesrenter til Hovedkaſſen	1456	—
	Renter af Fattiglegatet i Mørup	80	—
	dito af Prioriteten i Nordruplund	480	—
	Bidrag til Fattigvæſenet paa Godſerne	500	—
		5866 — " -	
e.	Tilfældige Udgifter	1085	— " -
f.	Extraordinære Udgifter	1172	— 24 -
		ialt ovenſtaaende 22029 rb. 48 fl.	
18.	Tilfældige Udgifter	1000.	"
Fordeling:			
A.		200	rb.
B.		200	—
C.		600	—
		1000 rb.	
		Er 109160. "	

19. Extraordinære Udgifter Fra forr. Side

Af det Beløb hvormed denne Post er forøget, udgjøre de 5000 rb. det Afdrag som Akademiet har forbundet sig til i Marts Maaned 1844 at betale paa den Andel (nemlig tre Hjerdedele) af Udgifterne til Opførelsen af et nyt Ting- og Arresthus i Sorø Kjøbstad, som det ifølge allerhøjeste Resolution er paalagt det at udrede. De øvrige 500 rb. ere Halvdelen af de 1000 rb. som ifølge kongelig Resolution ere for 1844 tilskaaede den nu som første Medlem af Universitetsdirektionen fungerende Professor som Godtgjørelse fordi han i denne sin Stilling intet Gagetillæg eller anden Remuneration har oppebaaret. De øvrige 500 rb. ere opførte under det lærde Skolevæsens Budget.

Fordeling:	
A.	500 rb.
B.	500 —
C.	7500 —
	8500 rb.

Summa Udgift
som, trukket fra Indtægterne
giver et Overflud af

Budget for
1844.

rb.	fl.
109160.	2
8500.	2

117660.	2
122274.	74
4614.	71